

Slivniški pogledi

| november 2021 | letnik 8 | številka 79 |

OBČINA
CERNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

9 772386 019006

- 3 Uvodnik
- 4 Intervju

Ljudmila Leskovec

- 6 Iz občinske hiše
- 8 Izpostavljam
- 10 Aktualno
- 12 Gospodarstvo
- 16 Utrip
- 17 Ljudje med nami
- 18 Dogaja se

- 20 Notranjska, obujena in dragocena
- 22 Iz zgodovine

- 26 Dediščina
- 28 Kultura in kulturniki
- 30 Šport
- 32 Obveščamo
- 34 Mladi mladim
- 36 Ideja za izlet
- 37 Notranjski regijski park
- 38 Razgibajmo možgane
- 39 Napovednik

Notranjska

Google Play

App Store

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerklja ob Gori in boš obveščen o dogajanju!

Prejmi iz App Store

Prejmi iz Google Play

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerklja ob Gori

Izdaja: Občina Cerklja ob Gori, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerklja ob Gori.

Fotografija na naslovnici: Jesen, fotograf: Ljubo Vukelič

Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerklja ob Gori.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerklja ob Gori. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerklja ob Gori in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4120 izvodov

ISSN: 2386-0197

✉ **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerklja ob Gori

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

O času, ki ga nikoli ni (dovolj)

© Ljubo Vukelič

Rada imam pregovore, takšne in drugačne. Obračam jih levo in desno ter razmišljam o njih, jih primerjam med seboj in pogosto najdem dva takšna, ki sta si pomensko nasprotna. Vse to počnem, ko imam čas. O času sem pa pravzaprav prebrala največ pregovorov ali pa so se mi najbolj vtisnili v spomin. En pregovor pravi, da je čas denar.

Drugi pravi, da je čas več kot

denar, saj četudi ima človek kraljevsko bogastvo, si ne more kupiti niti ene minute več časa, kot ga ima kdo drug ali mačka, ki leži poleg kamina. Spet tretji pravi, da je gram časa gram zlata. A da z gramom zlata ne moremo kupiti grama časa.

Kljub temu da pregovori, življenjske resnice, pravijo, da si časa ne moremo kupiti, pa mnogo ljudi to vsakodnevno počne. Hitrost je pogosto »denar«, s katerim želimo kupiti nekaj časa. Hitrost – posebej na cesti. Nedolgo nazaj sem brala razmišljanja enega slovenskih županov, ki je razlagal, kako dobiva veliko pisem občanov, naj na določenem mestu postavi merilnik hitrosti ali celo cestno oviro. Na vsa ta pisma je preprosto odgovoril, da se mu zdi neumno denar namenjati oviram, ko je v občini toliko potrebnih stvari, hkrati pa se sprašuje, kateri sistem je zatajil, da ljudje ne upoštevajo hitrostnih omejitev in so potrebna dodatna opozorila. Morda

bi njegovo razmišljanje podprla s primerom. Če gremo v trgovino, jasno vemo, da bomo morali izbrano blago plačati. Malce čudno bi bilo, če bi na vsakih deset metrov v trgovini prebrali: »Blago, ki ste ga izbrali, boste morali na blagajni plačati.« Tako tudi vemo, koliko je omejitev na določenih vrstah cest. Že v nižjih razredih se učimo, da je omejitev hitrosti v vasi 50 km/h, razen če ni s prometnim znakom drugače določeno. Naučeno ponavljamo še v višjih razredih in potem še, ko opravljamo voziški izpit katerekoli kategorije. Znanje je torej večkrat preverjano in utrjeno, pa še vseeno nas mora v marsikateri slovenski vasi na omejitev spomniti merilnik hitrosti. Mar že nekaj sekund po pogledu na tablo nekega kraja, ki nakazuje na določeno omejitev, pozabimo, da se peljemo skozi vas, in ob pogledu na številne hiše, morda celo rajajoče otroke, sprehajalce in še koga mislimo, da se peljemo po avtocesti? Morda kar po večpasovnici in se tako tudi obnašamo? Malo za šalo in malo zares. A vse za hitrost, da bomo prej na določenem mestu. Pa smo si res kupili toliko časa, da je bilo vredno divjati?

Tempo življenja je vse bolj neusmiljen. Večini ljudi se vedno nekam mudi. Čas je nekaj, česar ne moremo zadržati. Hiti, drvi, nori. Pušča spomine, ko ga več ni. Pa se spomnim še na en pregovor: »Kdor se zaveda, kako hitro mineva čas, ne vzdihuje za njim, ker misli na čas, ki je pred njim.« Najbogatejši ljudje pa naj bi bili tisti, ki imajo čas. Kajti na koncu naj bi vsak ugotovil, da je pa čas tisto, kar je res vedno imel, a se tega ni zavedal.

Polona Otoničar Pajk

Ljudmila Leskovec

Ljudmila Leskovec z Rakeka najprej pove, da so jo kolena prisilila v mirovanje. Treba pa je vedeti, da se po pojmovanju gospe, ki bo decembra praznovala lep jubilej, tako reče delu na okrasnem vrtu, njivi, hiši in urejanju cvetličnih gredic po Rakeku.

Cvetlične gredice urejate v okviru Turističnega društva Rakek?

Prej je to plačevalo turistično društvo, potem nismo imeli več denarja, nismo mogli več kupiti rož in smo rekli, da bi bilo škoda to pustiti. In je rekel Marko: »Prinesite račun za rože, pa bomo plačali.«

Kateri Marko?

Ja župan. Gre tudi dostikrat po stari cesti in se srečava. Zdaj je vse prazno. Ne vem, če bomo dali mačehe v gredice. Ko je sneg, jih zaplužijo. Urejam gredici pri Vivodu in transformatorju tam zraven. Nemara to delam že dvajset let, če ne več, kapelico pa urejam trideset let, od prvega dne, ko je bila popravljena.

Kapelico na stari cesti, na Loškem?

Ja. En je rekel: »Ti si vsak dan tukaj,« koze sem hodila past, »pa še za to si.« Sem rekla: »Bom.« Ključ sem dobila in tako je ostalo. Je kar dela. Niso samo rože, je treba poribati, zdaj se tam čedalje bolj z avti vozijo. En teden pa je poleti vse belo. Zdaj spet eni barabini tam hodijo. En cajt je bilo res hudo, tudi petarde so notri metali, kamne. Zdaj je pa polno smeti, kolikokrat jih pobere. Sem jim rekla: »Ne piksen in čikov metati po tleh, pa papirnatih robčkov, saj je grmovje kot božično drevesce.« Ne boste verjeli, noben ne vrže, samo po tleh pa je.

Se spomnite, ko so obnavljali kapelico?

Se, samo nisem bila zraven. Jih je bilo dosti. Spomnim pa se jo od majhnega. Otroci smo hodili gor. Lipa je bila tam zraven, tako votla, da smo not šli. Enkrat je strela vanjo udarila. Ena iz Cerknice je rekla: »Sem šla do Rakeka, kapelice pa nisem videla.« Saj tam je bil samo en kup, vse naokoli je rakita rasla, ampak navado smo imeli, da smo tako rekli.

»Škoda, ker niste prej prišli, ravno rože okoli hiše sem pospravila,« pravi gospa z zlatimi rokami.

Takrat je samo naša družina do nje hodila, smo bili sami v novem naselju, ni bilo hiš, samo skladišče lesa. Petdeset let smo že tukaj. Kasneje sem rekla hčerkam: »Tukaj je bila pa stopnica,« smo postrgale tisto zemljo in dobile ven stopnico.

Kapelica je bila prav podrtá, ne samo poškodovana?

Na novo so jo sezidali, na istem mestu. Prav tako, kot je bila.

»Včasih si mislim, da je bilo lušno. Igrali smo se otroci vse sorte.«

Malo višje od stare ceste, kmalu za zadnjimi hišami na Rakeku, je pa kamen Marijin zdr. Poznate?

Še v šoli nisem bila, ko smo hodili gor. No, ma smo stanovali pri cerkvi takrat in smo rekli: »Gremo podrsat.« Zdaj vsak pravi »Tam, kjer je Marija

spodrsnila«. Taka je legenda: ali je šla s Planinske gore tukaj čez ali je pa od tam šla na Planinsko goro, pa je spodrsnila.

Rekli ste, da ste odraščali na Postojnski. Je bilo živahno na vasi?

Je bilo otrok! Zdaj je eno mrtvilo tam. V šolo sem hodila še v Gabrenjevo hišo, tam, kjer je bila potem glasbena šola. Čez most. Likarjeva in Jeralova sta bili učiteljici. Dopoldne je imela Likarjeva drugi pa četrti razred, popoldne pa Jeralova druga dva. Smreke smo šli tudi saditi s šolo. Menda je bilo za dan mladosti, prvi, drugi razred sem bila, in smo se šli igre na gmajni. Potem so nam pa rekli: »Zdaj pojdite pa bonbone iskat.« Kdo pa je imel čokolado, bonbone takrat! Joj, kako smo iskali. Vse so nam pobrali ta veliki. Včasih si mislim, da je bilo lušno. Igrali smo se otroci vse sorte. Pa zdaj? Telefoni in tablice. Se spreminjajo časi. Še po Postojnski smo se lahko igrali, makadam je bil,

pa kmetje z vozovi. Joj, pa sem tekla za vozom in se zadaj na suro usedla. Kako se mi je dopadlo, ko sem se malo peljala.

Ste kaj hodili v Škocjan?

To pa vsako nedeljo. Škocjan je bil pa zakon! Nas je vse mulce Matijeva Marica z vasi zbrala, pa smo šli. Ko sem bila velika, sem pa sama šla, če nobene ni bilo, po Škocjanski poti in tam čez.

Videla sem fotografijo Telovadnega društva Partizan. Dobri telovadci ste bili na Rakeku!

Še v osnovni šoli sem bila. Kar dolgo sem hodila k telovadbi, tudi po tem, ko ni bilo več te skupine. Smo bili že kar veliki, pa smo se šli košarko, med dvema ognjema ... za družbo, ne za zares.

Gimnastika je pa bila za zares?

To pa. Smo pa nastopali, še priznanje imam. Našo vrsto je vodil Mazijev Franci. Tudi on je nastopal. Smo bili prav razdeljeni: članice, pionirke, mladinke. Res je bilo razgibano. Naše telovadnice ni več. Tam je bila, ko se gre v Škocjan. Nastopali smo v Logatcu, Begunjah, Cerknici. V Zagreb smo šli! S tovarnjaki smo se vozili, tudi v Zagreb, ko je Tito prišel, pa U Nu (predsednik vlade Burme, op. a.). In smo morali na stadionu kričati: »Tito, U Nu!« Tam smo bili kakšne štiri dni, dvakrat smo z vsemi iz Slovenije vadili, da smo se ujeli. Pa v Koper smo tudi tako šli. Ne vem več, kdo je prišel.

Po kom se je vrgel vnuk Tim Udovič, je jasno.

Rakovčani vsi tako pravijo. Pa pela sem tudi rada v šoli. Enkrat mi je rekel učitelj, da bi pela solo. Mi je bilo preveč nerodno. Si mislim: »Saj morda sem pa lepo pela.« No, saj še rada. K aerobiki sem rada hodila, sem morala nehati zaradi kolen. Sem začela kolesariti, vse do Blok sem šla, tudi to se je nehalo. Zdaj pa grem lahko peš samo še do kapelice.

Menda ste Rakovčani radi hodili na nogometne tekme?

Tam, kjer so bile vojašnice, so fuzbal brcali in smo hodili gledat, ko smo se

preselili v ta del Rakeka: mama, ata pa mi otroci. Ni bilo asfalta do vojašnic. Zanimivo pa je, da je bila onkraj lip, na drugi strani ceste, steza. Zdaj, ko je pa asfalt, je pa ni. To je narobe svet. Takrat so samo vozovi vozili hlode na rampo. Saj nas mulcev fuzbal ni zanimal, podili smo se okoli. Pa Selim je pripeljal sladoled, takrat je živel na Rakeku. Prav, prav fino mlad je moral biti, ko je sem prišel, tako lepo je govoril slovensko. Joj, tako smo gledali tisti sladoled. Vsake toliko smo ga dobili. Tam Na placu je bil pa sejem zmeraj.

» Jaz moram pa skozi delati.«

Kje?

Ko se gre v Dovce. Od tam, ko so prve hiše, pa vse do železnice. Še zdaj se reče, da so tiste hiše Na sejmu. Tudi živino so prodajali, samo nas otrok ni zanimala. Smo šli samo, kadar je bil ringelšpil. Jaz bi se vozila cel dan, pa ni bilo denarja. Mama je rekla: »Vsak samo enkrat.«

Slišala sem, da imate živali tako radi, da ste celo za modrase skrbeli.

Za štiri, tudi slikane imam. Prvo sta bila samo dva ob stari cesti. Še ko so bile moje hčerke majhne, smo jih hodili gledat; kar naenkrat so bili štirje. Spomladi, kakor je bilo gorko, so bili tam, čez leto pa ne. Če je padla senca nanje, so se takoj umaknili. Tako jih je bilo lepo videti, ko so bili zviti. Saj sem

hotela dati trak »Pazi kače«, ampak so vsi vedeli zanje. Še iz šole so jih vozili gor gledat. Rekli so jim, do kje lahko grejo. Jaz sem pa šalčko dala, pa jim od daleč mleko zlivala. Spili so ga, tudi jajce so zmeraj pojedli. Enkrat pa je en šel za mano: »To je za pobit! To je za pobit!« Ko sem prišla nazaj iz Cerknice, so bili pobiti. Trije. Hudo mi je bilo. Sedemnajst let so bili tam. Še zmeraj se tja ozrem.

Včasih so vam menda po gmajni tudi koze delale družbo?

Prvi dan, ko sem šla v penzijo, sem šla kupit kozo. Mleko smo imeli vsi radi. Ko sem še v hribe hodila s Planinskim društvom Cerknica, sem koze pomolzla in nafutrala tudi ob petih zjutraj. Saj bi še imela koze, če me ne bi kolena matrala.

Kje ste delali?

Začela sem v kolarni, tukaj je bila, kjer je bila potem Kartonažna. Kolesa za vozove smo delali, pa obešalnike. Potem sem delala v Cerknici, na Brestu. Ko zdaj gledam nazaj, si mislim, da je bilo lušno, takrat se mi pa ni zdelo. Ko smo šle v penzijo, smo se zmenile, da se bomo enkrat na leto dobile pri kapelici in si prinesle malo za pojediti in popiti. 30 let. Niti enkrat se nismo. Vse so obžedele doma.

Se ne sme obžedeti?

Ne, to pa ne. Jaz moram pa skozi delati. In res cel dan delam.

Ljudmila Leskovec in njena vrsta na nastopu v Cerknici 19. junija 1960 (© osebnih arhiv)

Strani ureja: **Maruša Opeka** Fotografija: **Ljubo Vukelič in Tine Šubic**

Dom zaščite in reševanja

13. oktobra sta župan Občine Cerknica Marko Rupar in direktor podjetja TIPO, investicijske gradnje, d. o. o., Robert Štrukelj podpisala pogodbo za izgradnjo Doma zaščite in reševanja z medgeneracijskim centrom Rakek.

Dom zaščite in reševanja z medgeneracijskim centrom bodo uporabljali članice in člani Prostovoljnega gasilskega društva Rakek, hkrati pa bo del prostorov v mansardi namenjen društvom in lokalni skupnosti za organizacijo različnih dogodkov in druženje.

Skupna vrednost naložbe znaša 1,2 milijona evrov. Investicijo bo krila Občina Cerknica iz občinskega proračuna. Novogradnja, ki so jo zasnovali v arhitekturnem biroju Bav arhitekti, bo na skupno 800 m² površine obsegala pritličje, medetažo in mansardo, na jugovzhodni strani objekta pa bosta stali dve nadstrešnici. V gasilskem domu bodo garaža, skupni prostor, poveljniška in dežurna soba, delavnica, dvorana, garderoba, pisarna in vsi pripadajoči tehnični prostori. V objektu bo tudi dvigalo za dostop do večnamenske dvorane tudi za gibalno ovirane. Ogrevanje bo urejeno s toplotno črpalko. Ob objektu se bo uredilo povozne površine in 26 parkirnih mest, na preostalem delu zemljišča pa bo zelenica z avtohtono vegetacijo.

so skupaj odkrili temeljni kamen, ki bo o slovesnosti pričal tudi prihodnjim generacijam. Ima pa kamen zanimivo zgodovino. Ta kamen je nekoč služil kot obcestni kamen pred lipovim drevoredom na Ljubljanski cesti. Neke noči je prišlo do prometne nesreče in voznik je zapeljal po brežini navzdol. Pri tem manevru je izruval kamen, ki je pristal v jarku za gasilskim domom. Ker je ležal na precej nedostopnem mestu in ni nikogar pretirano motil, ga niso odstranili. Po vseh teh letih pa so se ob tej priložnosti odločili, da je vendarle napočil čas, da mu namenijo drugo lokacijo. Dogodka 26. oktobra so se poleg domačih gasilcev, gostov iz okoliških gasilskih društev, krajanov ... udeležili podžupan občine Cerknica **Marko Kranjc**, direktorica občine uprave **Irena Zalar**, predstavnik upravnega odbora Gasilske zveze Slovenije **Franjo Bukovec**, predsednik in poveljnik Gasilske zveze Cerknica **Rajko Intihar** in **Zdravko Novak** ter predsednik občinskega štaba Civilne zaščite občine Cerknica **Matjaž Knap**. Program so popestrili člani Pevskega zbora Dragonarji generala Maistra.

Nov gasilski dom bo omogočal razvoj gasilske dejavnosti in deficitarnih dejavnosti gasilstvu. Z dobro infrastrukturo za gasilsko dejavnost se na Rakeku in v okolici zagotavlja večja varnost pred naravnimi in drugimi nesrečami, prav tako se z dejavnostmi gasilstva tradicionalno krepijo socialne vezi občanov in tako se bogati kraj tudi v širšem smislu.

Po podpisu pogodbe pa je za rakovške gasilce 26. oktobra končno napočil zgodovinski dan. Župan Marko Rupar, predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Rakek **Klemen Drole** in direktor podjetja TIPO, investicijske gradnje, d. o. o., Robert Štrukelj

Podpis pogodbe za izgradnjo kanalizacije Selšček in Begunje pri Cerknici

Občina Cerknica se ponaša z biotsko pestrostjo, številne rastlinske in živalske vrste ter obsežno zavarovano območje pa pomenijo veliko odgovornost. Ohranitev naravnih vrednot je temelj vseh projektov Občine Cerknica. Tudi izgradnje kanalizacije Selšček in Begunje pri Cerknici. 15. oktobra so župan Občine Cerknica **Marko Rupar**, direktor podjetja Godina, d. o. o., **Maks Godina**, direktor podjetja CBE, d. o. o., **Sašo Previšič** in generalni direktor Hidrotehnika, Vodnogospodarskega podjetja, d. o. o., **Vincenc Jamnik** podpisali pogodbo za gradnjo fekalne kanalizacije za naselji Selšček in Begunje pri Cerknici v skupni dolžini 10.753,67 m ter gradnjo štirih črpališč. Kanalizacijski sistem Selšček in Begunje pri Cerknici bo priključen na centralno čistilno napravo v Dolenji vasi. V sklopu del bo obnovljeno tudi 3320 m vodovodnega omrežja ter 267 vodovodnih priključkov. Ocena naložbe je bila 5,614 milijona evrov, po izvedenem javnem razpisu pa pogodbeni vrednost del znaša nekaj manj kot 4,8 milijona evrov. Investicijo bo krila Občina Cerknica iz občinskega proračuna. Naložba bo omogočila 313 objektom v Selščku in Begunjah pri Cerknici priklop na kanalizacijo, v sklopu projekta pa bo obnovljen vodovodni sistem, ki bo 900 prebivalcem tega dela občine Cerknica zagotovil kakovostnejšo vodooskrbo. Gradnja bo stekla že v prihodnjih tednih, projekt pa bo končan novembra 2023. ■

Brezplačen internet na javnih mestih

Občina Cerknica je na podlagi uspešne prijave na poziv Evropske komisije za dodelitev nepovratnih sredstev za spodbujanje internetne povezanosti v lokalnih skupnostih prejela bon v vrednosti 15.000 evrov. Uporaba brezžičnega omrežja z oznako WiFi4EU bo občanom in vsem ostalim obiskovalcem omogočala brezplačen širokopasovni internetni dostop. Evropska komisija želi s programom WiFi4EU državljanom in obiskovalcem povsod v Evropi omogočiti brezplačen brezžični dostop do interneta v okolici glavnih središč javnega življenja. Omrežje bo popolnoma aktivno predvidoma v začetku novembra, po pregledu s strani Evropske komisije, in bo na vseh lokacijah ustrezno označeno. Namestitev opreme in omrežja WiFi4EU je v občini Cerknica izvedlo podjetje Telekom Slovenije, d. d. Uporaba brezplačnega omrežja je preprosta. Uporabnik na mobilnem telefonu ali drugi napravi med razpoložljivimi omrežji na lokaciji izbere omrežje »WiFi4EU«. Odpre se spletni obrazec z emblemom WiFi4EU in Občine Cerknica, kjer uporabnik izbere možnost »vstopite«. S tem je prijava opravljena in uporabnik lahko začne uporabljati brezplačen internet. Dostop do njega je omogočen na naslednjih lokacijah: Dom na Slivnici, Izobraževalno-interpretacijski objekt na Cerkniškem jezeru, parkirišče Trikotnik, Zdravstveni dom dr. Božidarja Lavriča Cerknica, Kulturni dom Cerknica, Športna dvorana Rakek, Gasilski dom Begunje pri Cerknici, Gasilski dom Grahovo in Gasilski dom Unec. Občane in druge obiskovalce vabimo k uporabi brezplačnega interneta na zgoraj navedenih lokacijah, ob tem pa prosimo za razumevanje, saj je sistem do uradne potrditve s strani Evropske komisije v fazi testnega delovanja. ■

WiFi4EU
Sofinancira Evropska
unija

Državna podpora za Notranjski park

Minister za okolje in prostor **mag. Andrej Vizjak**, župan občine Cerknica **Marko Rupar** in direktor Notranjskega regijskega parka **Matevž Podjed** so 7. oktobra podpisali pogodbo o državnem sofinanciranju Notranjskega parka z namenski sredstvi v višini 60.000 evrov za leto 2022. Gre za prvi korak, s katerim minister za okolje napoveduje dolgoročno sistemsko financiranje parka. Notranjski park je eno najpomembnejših območij ohranjene narave v državi, pomen presihajočega Cerkniškega jezera z Rakovim Škočjanom in Križno jamo presega meje Slovenije. A zadnjih 20 let je bila skrb za te izjemne naravne vrednote prepuščena lokalni skupnosti. Mag. Andrej Vizjak je poudaril, da ga veseli, da je lahko stopil nasproti ambicijam k še dodatnim dejavnostim parka, državna sredstva pa bodo park finančno razbremenila. Župan Marko Rupar je poudaril, da je minister Vizjak v zadnjih 20 letih, odkar je bil Notranjski park s svojimi naravnimi čudesi prepuščen občini, prvi, ki je prepoznal izjemen pomen tega območja. Direktor Matevž Podjed se je zahvalil ministru in tudi županu za izjemen posluš za potrebe parka. »Za nas je torej vsak sistemski vir izjemno dragocen, saj nam omogoča večjo stabilnost pri ohranjanju tukajšnje izjemne narave,« je še poudaril. ■

Meritve onesnaženosti zraka s črnim ogljikom v občini Cerknica

Že dolgo je znano, da onesnažen zrak negativno vpliva na zdravje ljudi. Zaradi onesnaženega zraka je življenjska doba v Evropi skrajšana v povprečju za eno leto, v najbolj onesnaženih predelih pa celo za tri. Še posebej nevarni so najmanjši delci PM2.5 (premer $\leq 2,5 \mu\text{m}$), saj lažje in globlje prodrejo v pljuča. Prav najmanjši, torej najnevarnejši delci, so v aerosolih zastopani večinoma v obliki črnega ogljika (ang. black carbon, okrajšano BC).

Črni ogljik

Črni ogljik nastane pri nepopolnem zgorevanju ogljičnih goriv. Delci so sestavljeni iz kroglic grafitnih plasti, ki se povežejo v verige, dolge do okoli 100 nm. Posebna lastnost BC, ki ga loči od ostalih delcev, je, da razen požarov in vulkanskih izbruhov, ki zanemarljivo prispevajo k celokupnim koncentracijam, nima drugih naravnih virov. Prav zato je BC edinstven kazalnik za izgorevanje ogljičnih goriv in ga pogosto uporabljamo kot indikator onesnaženosti, ki je posledica emisij iz prometa ter individualnih kurišč na lesno biomaso ali fosilna goriva (kot je na primer kurilno olje). V mestnem okolju praviloma največji prispevek onesnaženosti zraka s črnim ogljikom povzroča promet, medtem ko je na podeželju glavni vir ogrevanje na lesno biomaso.

Ker koncentracije črnega ogljika za zdaj še niso zakonsko regulirane, tudi ni podanih mejnih vrednosti za zdravje ljudi. Za predstavo reda velikosti koncentracij, ki so zdravju škodljive, lahko uporabimo mejne vrednosti za delce PM2.5 po smernicah Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki postavljajo letno mejno vrednost na $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 24-urno mejno vrednost pa na $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

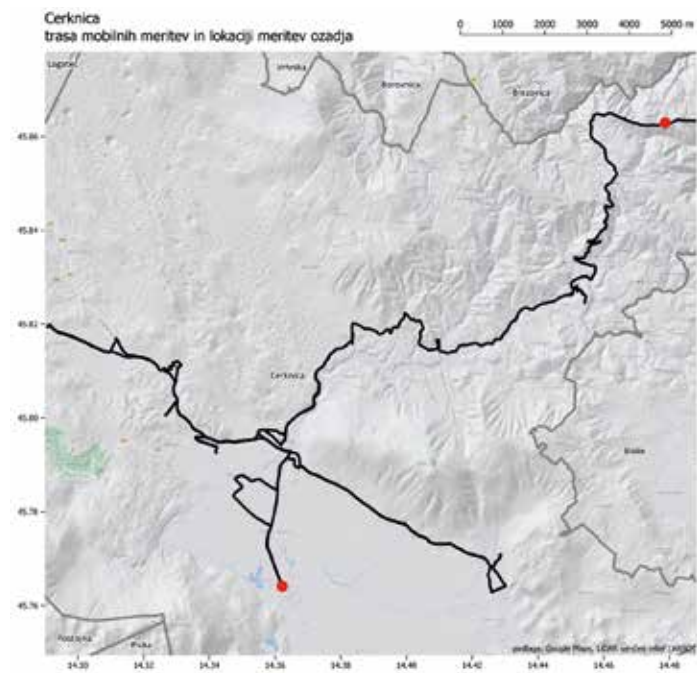
Koncentracije BC imajo zelo veliko časovno in prostorsko odvisnost, kar pomeni, da se med posameznimi območji, dnevi ter tudi deli dneva spreminjajo. To je posledica več dejavnikov, tako naravnih kot družbenih, med katerimi so ključni: prostorska in časovna razporeditev virov emisij črnega ogljika, vremenske razmere (mešanje oz. stabilnost ozračja pri tleh) in lokalne reliefne značilnosti območja (kotlina, dolina, gričevje). Višje vrednosti koncentracij BC so najpogosteje dosežene zjutraj in zvečer, ko so emisije virov največje in je mešanje zraka najmanjše.

Meritve v občini Cerknica

Zaradi velike prostorske odvisnosti koncentracij so mobilne meritve edini način, da lahko na ulico natančno določimo območja povečanih vrednosti, identificiramo lokalne vire ter ocenimo obremenjenost prebivalcev na določenem območju. Z namenom ocene stanja ter identifikacije bolj obremenjenih območij in virov črnega ogljika so bile na območju občine Cerknica v novembru 2020 izvedene mobilne meritve črnega ogljika. Mobilne meritve je v obdobju od 22. do 29. novembra 2020 opravilo podjetje ENVIRODUAL, d. o. o. Skupno je bilo izvedenih petnajst merilnih kampanj (večinoma po tri na dan).

Mobilne meritve so bile izvedene z osebnim avtomobilom in so ves čas potekale po isti, vnaprej določeni trasi, saj le tako lahko dobimo dovolj veliko število vzorcev za reprezentativno sliko. Za merjenje črnega ogljika je bil uporabljen merilni instrument Aethalometer (model AE33) slovenskega podjetja Aerosol, d. o. o., ki poleg podatka o samih koncentracijah omogoča tudi prikaz deleža črnega ogljika, ki je posledica kurjenja lesne biomase. Podatki o koncentracijah, deležu biomase in lokaciji vzorčenja so se v času vožnje po trasi mobilnih meritev zajemali vsako sekundo. Za namen ugotavljanja intenzivnosti lokalnih virov so se pri vsaki merilni kampanji izvedle tudi petnajstminutne meritve na dveh lokacijah ozadja (prva je bila pri kraju Osrednek na nadmorski višini 760 m in druga pri Cerkniškem jezeru na 552 m nadmorske višine). Prva lokacija je predstavljala ozadje v višjih legah, večinoma nad inverzno plastjo, medtem ko je bila druga reprezentativna za nižine oz. kraška polja in podolja. Za lokacijo ozadja je pomembno, da je dovolj oddaljena od morebitnih lokalnih virov v okolici (npr. stanovanjske hiše, prometne ceste).

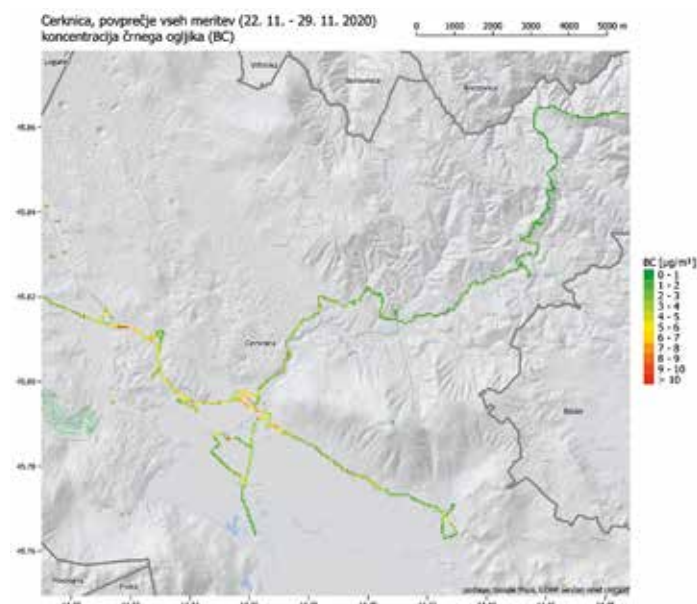
Ker poleg intenzivnosti in gostote virov na koncentracije BC bistveno vplivajo vremenske razmere, predvsem lokalne,

Trasa mobilnih meritev v občini Cerknica in lokaciji meritev ozadja

je treba rezultate nujno interpretirati z upoštevanjem vremena v času opravljanja meritev. K zastajanju in kopičenju onesnaževal v razmeroma tanki plasti zraka pri tleh najbolj prispeva pojav temperaturne inverzije v kotlinah in dolinah ter tudi na kraških poljih. Zaradi statične stabilnosti zraka v inverzni plasti se ta slabo meša, zato onesnaževala v tej plasti zastajajo. V času jutranjih meritev od 22. do 29. novembra je bilo vreme tako jasno kot tudi delno jasno in oblačno, s srednje velikim dnevnim temperaturnim hodom. Najnižje jutranje temperature so se namreč marsikje spustile pod 0 °C (do najmanj -5 °C), medtem ko so bile najvišje dnevne temperature večinoma nad 5 °C (do največ 10 °C). V večini primerov se je zaradi jasnega neba zvečer temperatura hitro spuščala in po nižinah je nastajala prizemna temperaturna inverzija, ki se je naslednje jutro po sončnem vzhodu hitro razkrojila. Padavin in močnejšega vetra v času meritev ni bilo.

Glavni rezultat opravljenih mobilnih meritev so prostorske slike koncentracij BC, ki nam prikažejo, katera območja na trasi meritev so bila v posameznem delu dneva ter v povprečju vseh meritev bolj ali manj obremenjena.

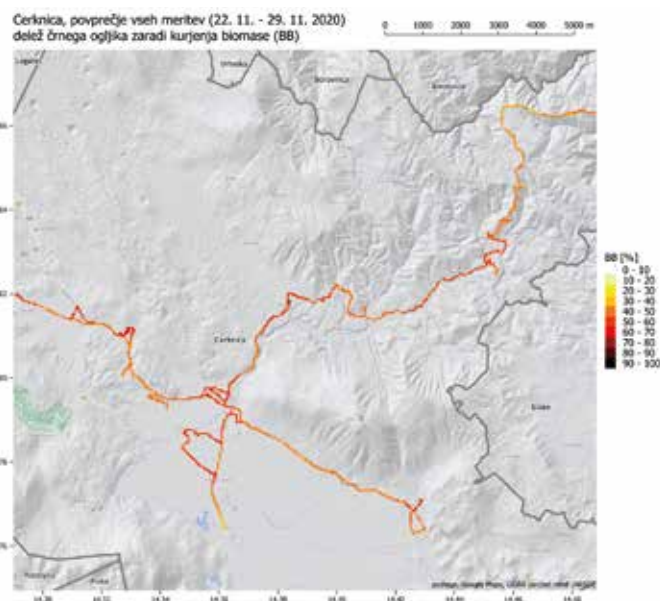

Karta povprečnih koncentracij črnega ogljika z upoštevanjem vseh opravljenih meritev od 22. do 29. novembra 2020

Glede na povprečje vseh opravljenih merilnih kampanj so bili s črnim ogljikom najbolj obremenjeni nekateri deli naselja Rakek (izstopa območje okrog podvoza pod železniško progo), Cerknica in Podskrajnik. Povprečna vrednost koncentracij tam dosega od 7 do 10 µg/m³. Srednje obremenjena območja s povprečnimi koncentracijami od 3 do 6 µg/m³ so bila večinoma naselja na nižjih nadmorskih višinah, ki so gosteje poseljena in ležijo ob bolj prometnih cestah. To so Begunje pri Cerknici, Martinjak, Grahovo, Dolenje Jezero, Dolenja vas in Unec. Na preostalih območjih so se koncentracije gibale večinoma od 2 do 3 µg/m³. To so nekatera manjša naselja na višjih legah občine (Hruškarje, Cajnarje, Reparje, Krušče, Topol pri Begunjah in Selšček) ter druga območja izven naselij, ki so manj prometno obremenjena.

Povprečje koncentracij vseh meritev na 1. lokaciji meritev ozadja (Osredok) je bilo 0,9 µg/m³, medtem ko je bilo povprečje na 2. lokaciji meritev ozadja (Cerkniško jezero) 1,1 µg/m³.

Poleg koncentracij BC merilni instrument izmeri tudi delež koncentracij, ki so posledica kurjenja lesne biomase (okrajšano BB). Povprečni delež je bil zjutraj 43,9 odstotka, popoldne je padel na 39,7 odstotka, medtem ko se je zvečer povečal na okoli 61 odstotkov. Poznopopoldanski oz. večerni porast deleža lahko pripišemo povečanim potrebam po ogrevanju zaradi znižanja temperature ter dejstva, da se ljudje v popoldanskem času večinoma vrnejo domov in takrat zakurijo.

Povprečni prispevek kurjenja biomase h koncentracijam BC za vse meritve v obdobju od 22. do 29. novembra 2020

Povprečni delež kurjenja biomase je v celotnem obdobju meritev znašal od 30 odstotkov (območje Cerkniškega jezera) do največ 80 odstotkov (Begunje pri Cerknici). Prispevek kurjenja biomase je bil večji na bolj poseljenih območjih, predvsem v naseljih, kjer se večji delež stavb ogreva na lesno biomaso.

Po grobih ocenah na podlagi številnih opravljenih študij se življenjska doba skrajša za eno leto, če se koncentracije delcev PM_{2.5} povečajo na 10 µg/m³. To oceno lahko vzamemo tudi za BC, čeprav je vrednost verjetno še večja. Vendar je pri interpretaciji rezultatov treba upoštevati, da so izmerjene koncentracije reprezentativne za jesensko obdobje, ko so vremenske razmere omogočale zastajanje onesnaževal zraka pri tleh zaradi pojava temperaturne inverzije ter slabe prevetrenosti. Če bi meritve izvajali v poletnem času, bi izmerili nižje povprečne koncentracije BC, saj takrat bistveno manjši delež prispevata kurjenje lesne biomase ter ogrevanje na fosilna goriva, poleg tega pa se ozračje čez dan bolje premeša, kar pripomore k znižanju koncentracij. Meritve koncentracij črnega ogljika so pokazale, da predvsem v hladnejših mesecih promet in kurjenje negativno vplivata na sicer kakovostni zrak, ki ga dihamo v občini.

Koronavirus in družbene/društvene dejavnosti

Koronavirus ne kroji življenja le posameznikom, ampak tudi društvom in ostalim družbenim dejavnostim v naši občini. Pri pregledu smo ugotovili, da stanje na vseh področjih ni slabo, saj je ponekod vpis celo narasel.

Večgeneracijski center in Petka

V sredini septembra 2020 je v pritličnih prostorih osnovne šole v Cerknici začel delovati Center za mlade Petka. V popoldanskem času je tako prostor namenjen osnovnošolskim otrokom za njihovo preživljanje prostega časa.

Sara Smaič mi pove, da se koronavirus na obisku Petke nedvomno pozna. »Sklepam, da po eni strani zato, ker se držimo ukrepov za preprečevanje – prisotni odrasli ter vsi otroci morajo nositi maske, saj so iz mešanih razredov/skupin, omejeno je maksimalno število otrok, ki so lahko naenkrat prisotni v prostoru –, po drugi strani pa zato, ker se starši še vedno bojijo prenosa okužbe, pa mogoče neradi spuščajo otroke v zaprte prostore kljub vsem preventivnim ukrepom.« Sogovornica doda, da se sicer koronavirus najbolj pozna pri obiskovanju Petke v času od 16.00 do 19.00, ko je čas namenjen druženju, zabavi, igri in raznolikim delavnicam. »V času skupinskega učenja in opravljanja šolskih obveznosti, tj. vsak dan od 14.00 do 16.00, pa učenci prihajajo kar redno in v zadostnem/normalnem številu,« še pove Sara Smaič.

Podobno velja za Večgeneracijski center Cerknica. »Da bi zagotovili dejavnosti čim več uporabnikom, imamo tečaje jezika še vedno na daljavo, nekatere aktivnosti pa v zmanjšanem obsegu izvajamo tudi v prostorih na Čabranski,«

doda sogovornica. Pri tem seveda upoštevajo vsa veljavna priporočila in pravila. Opaža pa še nekaj: »Ljudje so bolj prestrašeni, mogoče ne čutijo take potrebe po pristočasnih aktivnostih in učenju, so se malo odvadili ...« A po njenem mnenju tisti, ki zares želijo, pridejo tako ali drugače.

» V našem nogometnem klubu zaradi koronavirusa ni nič manj vpisa.«

Taborjenje je potekalo

Koronavirusno stanje je močno vplivalo tudi na stanje v Rodu Jezerska ščuka (RJŠ), ki deluje od leta 1975. Načelnik RJŠ **Matevž Zakrajšek** pojasni: »Zaradi koronavirusa zadnje

šolsko leto in pol v večini sploh nismo imeli tedenskih srečanj, ki so temelj našega dogajanja čez leto, večje mesečne akcije pa so v celoti odpadle. Večina se je nekajkrat videla le pred ustavitvijo javnega življenja v jeseni in ob sprostitev na začetku poletja.« Seveda pa so se stanju prilagodili, saj so določene skupine imele tudi sestanke prek videokonferenc, izvedli so tudi nekaj online dogodkov v organizaciji Zveze tabornikov Slovenije. »Pomanjkanje dogajanja je vplivalo na naše članstvo, saj je morda kakšen član zaradi tega prenehal s taborniki, pa tudi ni navdušil svojih prijateljev, ki bi se nam morda sicer pridružili. K sreči so bile vsaj čez poletje sprostitev ukrepov in smo lahko v obeh letih dokaj normalno izvedli letno taborjenje, ki predstavlja vrhunec našega leta,« doda Zakrajšek.

Koronavirusni ukrepi so vplivali tudi na to, da taborniki niso mogli svoje dejavnosti predstaviti po šolah, kar običajno počnejo. Sogovornik pove: »Promocijo smo lahko širili le na socialnih omrežjih in prek plakatov, kar pa nima tolikšnega vpliva kot predstavitev, kjer lahko otroci bolje spoznajo, kaj se pri tabornikih sploh počne, kako izgleda dogajanje.« Se pa koronavirusna omejitev pozna na manjši udeležbi tudi na dogodkih in tedenskih srečanjih, ki jih izvedejo, saj mora kdo izostati zaradi karantene ali pa se preventivno osami.

Upad članov opažajo tudi lokostrelci TKD Sovica, ki so dejavnosti v prvih dveh valih virusa prilagodili tako, da so potekale spletno. »Od februarja 2020 do januarja 2021 smo se bili primorani preseliti online, se pravi, da so treningi potekali preko ZOOM aplikacije,« razloži **Iris Kandžič**. »Zaradi takega, manj zanimivega, načina treningov je bil upad članov ogromen in zanimanje za lokostrelstvo manjše.« Sogovornica pa doda, da je letos poleti ob sproščanju ukrepov število članov spet malo naraslo in tudi bolj redno obiskujejo treninge.

Stanje se normalizira

Zaradi korone imajo v Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Unec omejeno izvajanje običajnih dejavnosti, kot so Maistrovi pohod/tek/memorial in tekmovanje, a predsednik **Luka Urbas** pove: »Ne bi rekel, da je zaradi tega bil kakšen vpad pri vpisu mladine, saj jo navkljub pomanjkanju tekmovanj poskušamo animirati na drugačne načine, in sicer z rednimi vajami, zanimivimi izobraževanji in kar se da dobrim zgledom.«

So pa opazili upad vpisa mladine že prej. »Razlog pa ni bil korona, ampak vesplošna pasivnost mladih in starih. Problema se seveda zavedamo in smo ga obrnili v svojo korist, ker različne objave sovrstnikov na socialnih omrežjih in pozitivna beseda v šoli prepričajo še kakega potencialnega kandidata. Prav tako smo stopili iz ustaljenih okvirjev naših prednikov, ki so nas učili gasilskih veščin z bolj trdo roko in velikokrat povzdignjenim glasom. Tako poskušamo našim mlajšim članom snov razložiti na zanimiv način, z nekaj teorije in veliko raznovrstnih praktičnih primerov,« zaključuje sogovornik.

V Smučarskem klubu (SK) Cerknica sta od lanskega leta dve otroški skupini; alpskemu smučanju se je pridružil tudi biatlon. »Slednji so zelo tekmovalno usmerjeni, zato je tudi skupina manjša in je zaradi svojih ciljev med korono morala trenirati. Tu razen odpovedi številnih tekmovanj večjih sprememb zaradi korone ni bilo. Alpska sekcija pa nima tekmovalnih ciljev, zato med korono treningov nismo mogli imeti. Tako smo letos oktobra po enoletnem premoru začeli treninge. Po naključnih pogovorih s starši med letom smo sumili, da se bo večina otrok vrnila na treninge, ko se bodo ti lahko pričeli,« pove vodja alpske sekcije v SK Cerknica **Gašper Šemrov**.

In tako se je tudi zgodilo. Sogovornik mi pove, da se danes smučarskih treningov v grahovski in cerkniški telovadnici udeležuje približno 100 otrok, kar je približno toliko, kot so jih trenirali pred ukinitvijo družabnega življenja. »Največja razlika v tem letu je ta, da so otroci zelo zrastle. Morda se sliši to le kot zabavno dejstvo, vendar ima tudi malo manj zabavne posledice,« doda sogovornik, ki nadalje opozori, da se pri nekaterih otrocih vidi, da so v tem letu dni stagnirali na gibalnem delu ali celo nazadovali. »Otrok spoznava svoje večje telo in se ga uči obvladovati le z gibanjem. In ker je bilo tega v zadnjem letu dni manj (oziroma je bilo manj le določenih vrst gibanja), otroci slabše obvladujejo svoje telo.

Nekaj otrok se je poleg dodatne višine na trening vrnilo tudi z dodatnimi kilogrami, mala sprememba pa je tudi v disciplini in upoštevanju navodil,« pove Šemrov. Zaradi navedenih dejstev so trenerji rahlo spustili zahteve na treningih in želijo primanjkljaje nadomestiti zelo počasi, saj stremijo k treningom, ki so vesela izkušnja za vse otroke, da se bodo še naprej radi gibali in družili. »To je tudi edina garancija, da se bodo posledice enoletnega omejenega življenja izničile,« zaključuje sogovornik.

» Ljudje so bolj prestrašeni, mogoče ne čutijo take potrebe po prostočasnim aktivnostim in učenju, so se malo odvadili ...«

Podobno je tudi na področju košarke in nogometa. »Sedaj, ko se je stanje nekoliko normaliziralo, bistvenega upada ne beležimo,« mi razloži tajnik Košarkarskega kluba (KK) Cerknica **Urban Jernejčič**. Pri najmlajših kategorijah opažajo celo nekoliko več vpisa kot v prejšnjih letih. »Slika je malenkost slabša pri starejših kategorijah (starejši od trinajst let), saj

so nekateri otroci, verjetno tudi zaradi epidemije, v tem času zaključili športno udejstvovanje in se v tekoči sezoni niso vrnili,« doda sogovornik. Nad vpisom v tej sezoni so tako pozitivno presenečeni, saj so pričakovali, da bo osipa zaradi epidemije bistveno več.

Tudi v Nogometnem klubu Cerknica je podobno. »V našem nogometnem klubu zaradi koronavirusa ni nič manj vpisa, celo nasprotno, pri najmlajši selekciji (otroci do sedmega leta) je prišlo do povečanja vpisa,« pove **Samo Žnidaršič**.

KMETIJA MIHELČIČ
DOBROTE IZ DOMAČEGA KRAVJEGA MLEKA

Kmetija
MIHELČIČ

*Domači sir, jogurt, skuta,
maslo, kruh, rezanci,
sirovi štruklji in še marsikaj.*

NA CERKNIŠKI TRŽNICI
VSAKO SREDO MED 9.00 IN 12.00
TER VSAKO SOBOTO MED 8.00 IN 12.00.

**DARILNI PAKETI ZA
PRAZNIČNE PRILIKOŠNOSTI**

kmetija.mihelcic
KMETIJA MIHELČIČ, GRAHOVSKO 216, 1304 GRAHOVO

031 632 543

Ogrevalna sezona v znamenju energetske krize

Ogrevalna sezona se v Sloveniji običajno začne septembra. V stanovanjski hiši seveda kadarkoli, v stanovanjskih blokih pa se to zgodi takrat, ko je zunanja temperatura tri dni zapored manj kot 12 °C. Običajno je o tem potreben tudi dogovor etažnih lastnikov, ki obvestijo upravnika stavbe.

Trajanje ogrevalne sezone je odvisno od pokrajine – za primerjavo: ogrevalna sezona v Portorožu traja od oktobra do začetka maja, v Postojni, ki je primerljiva z našo občino, pa od septembra do sredine junija. In prav ogrevanje gospodinjstvu predstavlja enega najvišjih stroškov.

Poleg vsega, kar se trenutno dogaja, se je svet znašel še v energetske krizi, ki naj bi zadala precej hud udarec številnim posameznikom in družinam, in to ne le zaradi višjih cen ogrevanja in elektrike, močno naj bi se podražila tudi hrana. Okrog 66 odstotkov energije v gospodinjstvih gre za ogrevanje prostorov, 17 odstotkov pa za ogrevanje sanitarne vode.

7 odstotkov višje cene električne energije za gospodinjске odjemalce

Povprečna cena zemeljskega plina za gospodinjске odjemalce je v Sloveniji v drugem četrtletju 2021 znašala 0,055 evra/kWh, povprečna cena zemeljskega plina za negospodinjске odjemalce brez davka na dodano vrednost pa 0,029 evra/kWh. Prva je bila za tri odstotke, druga pa za štiri odstotke višja kot v prvem četrtletju.

Povprečna cena električne energije za gospodinjске odjemalce je v Sloveniji v drugem četrtletju 2021 znašala 0,165 evra/kWh, povprečna cena električne energije za negospodinjске odjemalce brez davka na dodano vrednost pa 0,089 evra/kWh. Prva je bila za sedem odstotkov višja kot v prejšnjem četrtletju, druga pa za dva odstotka.

V sistemu daljinskega ogrevanja, ki ga regulira Agencija za energijo, se je fiksni del cene toplote zvišal za tri odstotke in septembra kar za 17,6 odstotka. Variabilni del se usklajuje sproti, skladno z dejanskimi spremembami cen oziroma stroškov goriva. Podražila se je tudi dobava zemeljskega plina, samo avgusta se je cena plina dvignila za tri odstotke.

Kako je z energenti v Sloveniji

Po podatkih slovenskega statističnega urada (SURS) se pri nas v zadnjih letih povečuje uporaba toplotnih črpalk in električne energije za ogrevanje, predvsem na račun kurilnega olja. Njegova cena je konec drugega četrtletja preseгла ceno v obdobju pred pandemijo (leta 2019 je namreč v povprečju znašala 0,802 evra/liter). Trenutno je pri večini ponudnikov maloprodajna cena 1,033 evra/liter (za količine do 1999 litrov). Uporaba zemeljskega plina in biomase za ogrevanje je bolj ali manj nespremenjena. Najboljši energent za stanovanjske hiše so sicer drva – če jih kurimo v piroliznem kotlu,

so skoraj petkrat cenejša od kurilnega olja. Daleč najdražji (poleg elektrike) je utekočinjeni naftni plin.

Klasična 150 m² velika slovenska hiša sicer za ogrevanje (brez sanitarne vode) porabi okrog 2300 litrov kurilnega olja, kar stane več kot 2300 evrov. Če se ogrevamo z drvmi v navadnem kotlu, porabimo okrog 12 m³ trdega lesa (660 evrov), 28 m³ sekancev (460 evrov) ali 5 ton peletov (1100 evrov).

Energetska podjetja v zadnjih letih poslujejo zelo dobro, vendar so se že pred pandemijo spopadala s številnimi izzivi, ki so jih povzročala velika nihanja cen energije na svetovnih trgih, kar se je seveda odražalo tudi na dogajanju v Sloveniji. Nemotena preskrba z energenti dokazuje, da se je slovenska energetika znala odzvati na primeren način, saj v nobenem od sektorjev preskrbe z energijo ni bilo zaznati težav.

Različne možnosti ogrevanja

Različne možnosti ogrevanja

Po podatkih SURS iz leta 2017 je v Sloveniji v gospodinjstvih še vedno prevladovala raba lesnih goriv – kar 41 odstotkov; 26 odstotkov gospodinjstev se je ogrevalo z elektriko, enajst odstotkov z zemeljskim plinom, z lahkim kurilnim oljem devet odstotkov, z daljinsko toploto sedem odstotkov, trije odstotki z energijo okolja in prav tako trije z utekočinjenim naftnim plinom. V Sloveniji se še vedno najraje ogrevamo na kurilno olje in drva.

Ne glede na podatke pa dejstvo, da so se z leti način gradnje in tudi vrste samega ogrevanja spremenili in se še vedno spreminjajo, ostaja.

»Vsaka zgradba in vsak stanovalec je zgodba zase,« pove neodvisni energetski svetovalec **Bojan Žnidaršič**, ki na tem področju deluje že več kot 25 let. »Vedno želim najprej spoznati družino, posameznika, hišo, da lahko dobro in prav svetujem,« pravi. Pri izbiri pravega ogrevalnega sistema je največkrat težava tako imenovani »trenutni trend« ali, kot pravi Žnidaršič,

»Najbolj so se zvišale cene električne energije za gospodinjске odjemalce, in sicer za sedem odstotkov.«

»čredni nagon«. Problem so tudi hitre in nekakovostne gradnje, s čimer se strinja tudi **Dejan Radič**, področni vodja iz podjetja Tabor upravljanje in vzdrževanje, d. o. o., ki v Cerknici upravlja stanovanjsko sosesko Jezero. »Ker stanovanjska soseska nima skupne kotlarne, se prebivalci soseske ogrevajo z različnimi viri – od plinskih peči, elektrike in podobno,« razlaga Radič. »Prav zaradi tega vam ne moremo povedati, kakšni so stroški ogrevanja, lahko pa povem, da je največ izgub zaradi slabe gradnje in nepravilne izvedbe toplotne izolacije – fasade,« nadaljuje. Nato zaključi, da prihaja zaradi tega do zamakanja in posledično do velikih izgub toplote v sami stavbi.

Lastnica stanovanja v soseski Jezero v velikosti 36 m² nam je podala nekaj podatkov o stroških ogrevanja, ki potrjujejo izjavo Radiča, da so izgube velike. Strošek ogrevanja na uteškočinjeni naftni plin je bil decembra 2020 45,12 evra, aprila 2021 pa 46,02 evra. Tudi strošek elektrike je v kurilni sezoni visok, saj najemnica uporablja za dogrevanje klimatsko napravo; januarja 2021 je bil tako strošek elektrike kar 65,58 evra. Za primerjavo – izven kurilne sezone v mesecu juniju je strošek elektrike znašal 29,52 evra.

Preudarna izbira načina ogrevanja je ključna

Ogrevanje za stanovanjsko enoto predstavlja enega višjih stroškov. »Za primerjavo lahko povem, da 100 m² velika pasivna hiša na leto porabi 150 litrov kurilnega olja (na

15 kWh/m²), medtem ko hiša t. i. navadne gradnje pri isti kvadraturi na leto porabi desetkrat več, to je 1500 litrov,« pojasni Žnidaršič. Vsaka izbira sistema je vezana na ovoj stavbe (toplotna izolacija, izolacija spodaj, fasada, okna ter streha) – boljši kot je ovoj, manj je toplotnih izgub objekta in to pomeni, da potrebujemo tudi manj energije za ogrevanje in seveda tudi manj za hlajenje poleti. Če imamo ovoj objekta narejen maksimalno, pomeni, da je tudi poraba dragega energenta, kot je na primer elektrika, nizka. Žnidaršič pravi, da je treba vedno pogledati hišo kot objekt in tudi stanovalce, ki so v njej. »Tisto, kar je

trenutno najbolj aktualno na trgu, ne pomeni, da je dobro za vse – lahko imate ogromno gozda, pa nimate časa, lahko imate pasivno hišo in je dovolj, da se ogrevate samo s klimatsko napravo,« doda Žnidaršič.

Najbolj ključno pa je, da energetske rešitve izberemo z mislijo, da je to za dlje časa in da se naložba povrne v določenem časovnem okvirju. »Slaba novogradnja ali slaba obnova starejšega objekta je vedno krivec za velike toplotne izgube,« se strinja tudi Žnidaršič. Največ težav povzročajo neizolirani temelji, preveč dobra okna, toplotni mostovi. »Energetske knjigovodstvo je nekaj, kar bi bilo vsem v pomoč,« pojasni sogovornik, »na ta način sploh lahko vidimo, kaj se s hišo ali stanovanjem dogaja v smislu stroškov – raziskave so pokazale, da že samo to prinese desetodstotne prihranke.«

» V Sloveniji se še vedno najraje ogrevamo na kurilno olje in drva.«

www.lekarnaljubljana.si Veljavnost od 14. 10. do 22. 11. 2021

ZDRAVO

Pripravljeni na jesenske izjive.

izbrano iz kataloga ugodnosti

PROPOLIS 150 PRŠILO

Alkoholna raztopina suhega izvlečka propolisa, standardiziranega na flavonoide. Vsebuje min. 15 mg/ml flavonoidov iz propolisa, 20 ml.

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za zdravstveno in raznovrstno prehrano.

redna cena: 6,43 €
cena s Kartico zvestobe

5,14 € + 2 POPUSTI: 20%

MAZILO ZA NOS

S pantenolom in eteričnim oljem bora, vlaži in neguje kožo okoli nosnic, 10 g. Izdelano v Galenskem laboratoriju Lekarne Ljubljana.

redna cena: 3,36 €
cena s Kartico zvestobe

2,35 € + 1 POPUSTI: 30%

JUNIOR-ANGINI PASTILE

Pastile za grlo z okusom jagode, ščitijo sluznico ust in žrela, zlasti pri bolečinah v grlu, 24 pastil.

Medicinski pripravek

redna cena: 5,95 €
cena s Kartico zvestobe

4,76 € + 1 POPUSTI: 20%

VITRY SENSITIVE LAK ZA NEGO NOHTOV

Neguje, ščiti in krepi poškodovane, krhke, razcepljene in lomljive nohte, 10 ml.

redna cena: 17,96 €
cena s Kartico zvestobe

14,32 € + 3 POPUSTI: 20%

CELOVIT

Vitaminski, mineralni in Q10

NOVO

CeloVit
Flavonoidi, mineralni in Q10

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za zdravstveno in raznovrstno prehrano.

Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite **080 71 171!**

Cene s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti veljajo v enotah Lekarne Ljubljana, specializiranih prodajalnih LI. VIVA (v okviru razpoložljivega asortimana) in v Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si izključno ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana ter zahtevnega števila jabolk zvestobe, sicer veljajo redne cene. Štikle so simbolične, popusti se ne seštevajo. Ponudba velja od 14. 10. do 22. 11. 2021 oz. do prodaje zalog.

Lekarna Ljubljana

Avtorica: **Mateja Simčič**

V teku je usposabljanje tretje skupine

V Podjetniškem inkubatorju Perspektiva Postojna, kjer poteka projekt PONI – Podjetno nad izzive primorsko-notranjske regije, je v teku usposabljanje že tretje skupine bodočih podjetnikov. Skupaj je bilo do sedaj v ta program vključenih 30 oseb, trenutno iz občine Cerknica svojo podjetniško idejo razvijata Katarina Pirnat Udovič in Erik Mramor.

Katarina Pirnat Udovič: »Moja poslovna ideja je izdelava torbic in modnih dodatkov – galanterije. Že sedem let šivam otroška oblačila; pri tem sem spoznala, da so moja strast pravzaprav ženske torbice. Pri razvijanju izdelka se osredotočam na torbo za prenosni računalnik, ki bo modularna, da jo lahko uporabnik sestavlja po potrebi. Trenutno delam raziskavo trga in ob tem nastaja prototip torbe, ki bo testiran na trgu. Izdelke nameravam prodajati prek spletne trgovine. Vse te naloge zahtevajo raznovrstno znanje in veščine, ki jih pridobivam skozi program PONI. Všeč mi je tudi povezovanje med udeleženci.«

Erik Mramor: »Izučil sem se za delo v gostinstvu in turizmu, kjer sem pridobil dragocene izkušnje za delo z ljudmi, a me ta poklic ne privlači. Ideja, s katero sem vstopil v program usposabljanja PONI, je gradnja ekoloških in ekonomičnih hiš iz naravnih ter recikliranih materialov. V Sloveniji je povpraševanje po tovrstnih gradnjah še majhno, pričakujem pa, da se bo zaradi dviga cen materialov povečevalo. Z mentorji in predavatelji delam na analizi trga, ki mi bo pomagala pri natančnejši usmeritvi podjetja, morda tudi

Katarina Pirnat Udovič (© Anja Halik)

v restavracijsko starih objektov. Po dveh mesecih dela v PONI sem spoznal, da bom tu dobil več, kot sem pričakoval, in sem zelo zadovoljen.«

PONI je model podjetniškega usposabljanja, v okviru katerega vključeni v štirih mesecih razvijejo in realizirajo svojo podjetniško idejo s kateregakoli področja. Za čas trajanja programa je udeleženec zaposlen na Regionalni razvojni agenciji (RRA) Zeleni kras, kjer ga vodijo skozi različna podjetniška usposabljanja, ga mentorirajo in mu nudijo potrebno pomoč pri uresničevanju podjetniških izzivov.

Vodja programa iz RRA Zeleni kras **Jan Valenčič** poudarja velik pomen PONI za mreženje in povezovanje bodočih podjetnikov z lokalnimi deležniki, **Dolores Keš**, mentorica iz PIP Postojna, pa udeležencem, ki se odločijo za samostojno podjetniško pot, polaga na srce: »Bodite na tej poti vztrajni, optimistični. Če se vam zaprejo ena vrata, se zaradi tega zagotovo kje odprejo druga!«

PONI primorsko-notranjska izvaja RRA Zeleni kras v sodelovanju s Podjetniškim inkubatorjem Perspektiva Postojna. Program PONI – podjetno nad izzive v letih 2021 in 2022 – poteka v osmih slovenskih regijah in za vsako posamezno skupino traja štiri mesece. V izbor za podjetniško usposabljanje se lahko zainteresirani s poslovno idejo ter stalnim ali začasnim bivališčem v eni izmed občin primorsko-notranjske regije prijavijo prek javnega poziva, ki je na vsake štiri mesece objavljen na spletni strani RRA Zeleni kras www.rra-zk.si.

Trenutno je odprt četrti poziv PONI, ki se zaključi 14. novembra 2021.

Erik Mramor (© osebni arhiv)

Naša perspektiva 2021

6. oktobra je v okviru podjetniške šole Naša perspektiva 2021, šestmesečnega intenzivnega mentorskega programa, potekal zaključni dogodek Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva, na katerem so udeleženci programa javno predstavili svoje poslovne ideje in namere.

Podjetnica in urednica na Radiu 94 **Mateja Jordan**, uspešen gospodarstvenik z dolgoletnimi vodstvenimi izkušnjami **Uroš Petohleb** in **mag. Boštjan Požar**, direktor Regionalne razvojne agencije (RRA) Zeleni kras in Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), Regionalne zbornice Postojna so bili enotni, da je podjetništvo prostor priložnosti, v katerem je pomembno skrbno in pre-

dano načrtovati. Obenem pa tudi suvereno in neomajno vztrajati ter uresničiti namere, ki bodo nov prispevek bodisi posameznikom bodisi celo skupnosti in vsesplošnemu krogu uporabnikov. Med letošnjim naborom svežih podjetniških idej je bil zmagovalni naziv Naj poslovna ideja dodeljen **Mateju Mihelčiču**, njegovi inovaciji, trajnostni svetilki, ki rastlinam omogoča rast v temnejših prostorih, saj lahko simulira sončno svetlobo. Naziv za Naj ustvarjalno idejo je prejela **Suzana Vidmar**, ustvarjalka aktivnih doživetij v naravi, ki je s poučnim pristopom k spoznavanju preteklosti ustvarila escape land »Po poteh prestranškega pračloveka«. Najprepričljivejši nastop oziroma predstavitev svoje poslovne ideje pa je prikazal **Jure Počkaj**, doma in v tujini prepoznan operni strokovnjak, ki svoji uspešni glasbeni poti dodaja tudi ustvarjanje lastne podjetniške zgodbe »Jure Počkaj s Pozabljenim orkestrom«, ter si s tem prislužil naziv za letošnji Naj pitch. ■

Odkrij ebm-papst v sebi.

V podjetju ebm-papst Slovenija se ukvarjamo s proizvodnjo malih elektromotorjev in ventilatorjev ter smo eden izmed vodilnih igralcev v industriji motorjev za belo tehniko v Evropi in svetu.

Zaradi širitve produktnih programov išče mo več sodelavcev za delovna mesta:

- Vodja vitke pisarne
- Poslovni informatik
- Inženir kakovosti
- Mehatronik
- Skladiščnik
- Operater

Vse, ki vas navedena delovna mesta zanimajo, vabimo, da nas pokličete na 01/70 90 198 ali nam pišete na zaposlitev@si.ebmpapst.com.

www.ebmpapst.si
[#razvijamoboljseživljenje](https://twitter.com/razvijamoboljseživljenje)

engineering a better life

Priznanje TZS

13. oktobra so v Postojni podelili priznanja sodelujočim v natečaju Moja dežela, lepa in gostoljubna, ki ga pripravlja Turistična zveza Slovenije (TZS) pod častnim pokroviteljstvom predsednika RS **Boruta Pahorja**.

Med letošnjimi prejemniki priznanj v kategoriji manjše mesto je tudi Cerknica. Župan **Marko Rupar** je prevzel priznanje za tretje mesto. V tej kategoriji je bilo nominiranih 16 manjših mest v Sloveniji, med prve tri nominirance pa so se uvrstili Cerklje, Cerknica ter Radlje ob Dravi. Zmagovalec v kategoriji je bilo mesto Radlje ob Dravi, drugo mesto je pripadlo Cerkljam. Kot je povedal župan, priznanji Turistične zveze Slovenije, tako za Učno pot Drvošec kot za Cerknico, kažeta, da se občina razvija v pravo smer.

www.cerknica.si @ Valter Leban

V Ljubljani sta samostojno razstavljala dva notranjska umetnika. V GalerijaGGalleryG je bila do 2. novembra na ogled razstava **Martina Petriča** #fakealpixel, do 7. novembra pa si je v galeriji Exarte še mogoče ogledati razstavo **Bora Šparembleka** z naslovom Let there be light.

ABSA Cape Epic: Globok poklon Petru in Bartu

Na južnoafriški preizkušnji ABSA Cape Epic je v kategoriji grand master zmagala slovensko-nizozemska naveza **Peter Vesel** in Nizozemec **Bart Brentjens** (CST PostNL Bafang) sta tekmečem pustila osvojiti le eno etapo, ostalih šest in prolog pa sta onadva. Peter in Bart sta se skupne zmage veselila po 30 urah, 15 minutah in 36 sekundah. S tem časom sta se skupno uvrstila na 23. mesto med 247 pari, ki so končali letošnji ABSA Cape Epic.

mtb.si @ Cape Epic @capepic

Društvo Klasje aktivno v jesenski čas

Članice Društva Klasje tudi v jesenskem času ne mirujemo. Po poletnem oddihu smo v septembru v bližini Centra šolskih in občinskih dejavnosti Rakov Škocjan obeležile svetovni dan praženega krompirja. Pripravile smo več kot sedem različnih vrst praženega krompirja in ga postregle obiskovalcem in članicam. 11. septembra smo se podale na izlet v Babno Polje, do domačije Alenke Veber Rihtarjevo, čez Mašun in naprej do Pivške kotline. Obiskale smo domačijo Cunar in se sprehodile skozi vas Juršče in si v družbi gospe Franke s kmetije Cunar ogledale vaške znamenitosti.

Izlet smo nadaljevale z ogledom muzeja pri Pivških presihajočih jezerih in ga zaključile ob prijetnem klepetu v eni izmed pivških restavracij. 25. septembra smo se odpravile na primorski konec, na izlet, ki smo ga načrtovale že lani. Na našem programu so bili obisk Vipavskega križa, Svete Gore nad Novo Gorico, zeliščnega centra v Grgarskih Ravnah, kmetije Hubjan v Batah in Muzeja kovaštva v Lokovcu ter druženje na Lokvah nad Novo Gorico.

V mesecu novembru bomo članice Društva Klasje Cerknica organizirale delavnice peke peciva, kuhanja štrukljev in obeležile martinovo. V knjižnici na Rakeku se bomo predstavile z ročno izdelanimi izdelki naših članic. K vpisu vabimo tudi nove članice in člane.

@ Ivanka Bajt

50 let zbora Tabor

Zaradi epidemije so morali načrtovano prireditev ob 50-letnici Moškega pevskega zbora Tabor že večkrat odpovedati. 2. oktobra je članom v ožjem krogu domačih, dolgoletnih podpornikov in gostov v Kulturnem domu Cerknica vendarle uspelo izpeljati prireditev ob jubileju. Zbrane je nagovoril župan občine Cerknica **Marko Rupar**, ki se je zboru v imenu Občine Cerknica zahvalil za prispevek na področju zborovske dejavnosti. Zgodovino zbora so ob 50-letnici predstavili v brošuri Naša zlata jesen, katere izdajo je podprla Občina Cerknica.

www.cerknica.si

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim.

Ob visokih jubilejih jih namreč prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V oktobru sta 90. rojstni dan praznovala **Maksimiljan Rudolf** iz Begunj pri Cerknici in **Andrej Bajc** z Rakeka. Čestitamo!

Avtorica: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Meta Nelc

Meta Nelc je Cerknica, ki zadnja leta živi v Kranju. Prebivala je tudi v drugih slovenskih krajih, med katerimi v zadnjih letih spleta mrežo, povezano z ročnimi spretnostmi, solidarnostjo in umetelnostjo.

Meta je po izobrazbi vzgojiteljica, zato ne preseneča, da rada ustvarja. »Še v mladosti sem rada risala na les ali kamenčke, v povezavi s službo ustvarjala pripomočke za v igralnico, kvačkanje pa me je popolnoma prevzelo,« pove. Že dvanajst let je od tega, ko ji je sodelavka pokazala prve zanke, za katere Meta pravi, da še zdaleč niso bile estetske. V ducatu let vztrajnega kvačkanja je Meta tehniko pilila, izpopolnjevala in nadgrajevala do te mere, da pod znamko Zverhookice nastaja tehnično zahteven in dovršen »živelj«. Verjetno se sprašujete, zakaj »živelj« ... Meta se je v zadnjih petih letih namreč specializirala za kvačkanje živalskih figur, ki jih priložnostno olepša še s kakšnim dodatkom. »Možnosti so res neomejene, saj lahko eno žival narediš na več načinov, v več različnih tehnikah,« potrdi in na vprašanje, katero žival si posebej želi zakvačkati, pa še ni v njeni zbirki, odgovori, da je to netopir. Njeno živalsko kvačkano kraljestvo pa sestavljajo kokoške, sloni, žirafe, žabe, race, sovce, kužki, muce, ovčke ... in tudi lenivec. »Ja, ta je poseben; je v velikosti 70 krat 35 centimetrov in se ga lahko pogreje v mikrovalovni pečici, saj je polnjen s češnjevimi peškami, ki nato oddajajo toploto.« Kvačkani prijatelji jo v nahrbtniku velikokrat spremljajo na izletih v hribe, ki jih ima Meta tako rada. Lepe figure in lepi razgledi pa so kot nalašč za priložnostna fotografiranja.

V eno dekorativno figuro v povprečju vложи osem ur dela, seveda pa je čas odvisen od velikosti figure, zahtevnosti načrta, dodatkov in perfekcionizma kvačkarice. »Ja, včasih se tudi zgodi, da moram kakšno zanko podreti in začeti znova,« se nasmehne Meta. Na vprašanje, kaj jo loči od drugih rokodelk; tudi ponudbe umetelnih izdelkov je v zadnjih letih veliko; odgovarja, da predvsem natančnost izvedbe in estetskost. »Všeč so mi nežne, pastelne barve, obrazna mimika figur mora izražati toplino, milino, izdelek mora biti prijeten na dotik, deli morajo biti skladni in lepo sešiti skupaj,« našteva in doda, da izdelek ne gre v prodajo, če ni dovršen. Znanje in izkušnje pa z veseljem deli na tečajih na različnih lokacijah po Sloveniji.

Ravno kvačkanje jo je v težkem obdobju epidemije spet bolj povežalo z domačo Cerknico. Njene živalce jeseni potujejo po enotah Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica. »Sem strastna kvačkarica in prišla

sem na idejo, da bi skupaj združili moči in s kančkom dobre volje v decembru presenetili 70 starejših oseb. Kvačkali bomo 70 toplih odejic za 70 uporabnikov invalidskih vozičkov,« se je glasilo povabilo na dobrodelno kvačkanje. Meta je namreč prišla na idejo, da bi rada nekaj storila za starejše. Ker je spretna s kvačko in starostniki poznajo kvačkanje ter cenijo ročne spretnosti drugače kot mlajša generacija, se je domislila, da bi jih lahko »pogrela« z odejami. Obrnila se je na direktorico DEOS, Centra starejših Notranje Gorice Ano Petrič in dogovorili sta se za sodelovanje. Po objavi na družbenih omrežjih je projekt kmalu dobil širšo podporo in ni bilo težko najti tako kvačkaric kot tudi ne tistih, ki so darovali volno. Je pa s projektom spodbudila še druge domove po Sloveniji, da so se povezali z lokalnimi koordinatorji in skupaj že pletejo uspešne dobrodelne zgodbe. Decembar je tudi čas obdarovanj in Meta se sejmova rada udeležuje: »Mislim, da so ročne spretnosti spet bolj cenjene, kot so bile še nekaj let nazaj. Tisti ali tista, ki je že poskusila kvačkati, ve, da je treba vložiti ogromno časa, energije in truda, da nastane izdelek. Potem tudi nekoliko višja cena za unikatni izdelek ne preseneča več,« pojasni sogovornica in pri tem poudari, da na kvačkanje ne gleda kot na posel, ampak na dnevno, enourno meditacijo, sprostitvev. Ko kvačka, ne razmišlja o ničemer drugem kot le o prepletu niti in zanke, s pomočjo katerega počasi, a vztrajno raste mehka in nežna tkanina, pa tudi spokojnost in zadovoljstvo.

Ličkanje koruze

☞ Silvestra Kotar

Kako krasen dan! Narava je kar žarela v jesenskih barvah. Čutili smo dišeči opoj, ko so se odpirale tiste grajske sobane, ki skrivajo darove narave ...

Včasih so bili ljudje mnogo bolj povezani z naravo in njihovo izročilo je shranjeno v ljudskih pesmih ter številnih običajih. Življenje naših prednikov tako spoznavamo prek ljudskega izročila, ki se prenaša iz roda v rod. Malo pa je običajev, ki so se ohranili do danes, zato si v Vokalni skupini Cluster pod vodstvom zborovodkinje **Jelke Bajec Mikuletič** s prireditvami, kot je bila v soboto, 25. septembra, na domačiji Puntar v Ivanjem selu, prizadevamo za ohranitev vsaj delčka preteklosti. Ponovno smo obudile star običaj ličkanja koruze, ki so ga vedno spremljali petje, ples, dobra hrana in prijetno druženje. Verjamemo, da je dogodek pustil prijeten vtis, za kar pa so seveda zaslužni tudi naši gostitelji, družina Puntar, ki se ji zahvaljujemo za vsakoletno pomoč pri izvedbi prireditve. Zahvaljujemo se tudi Plesni skupini Mavrica za plesno popestritev in **Benjaminu Škrabu** za prijetno vzdušje ob zvokih harmonike. ■

Modna revija ob mednarodnem dnevu starejših

☞ Anja Purkart ☞ Tine Šubic

1. oktobra smo v DEOS, Centru starejših Cerknica obeležili mednarodni dan starejših, ki smo ga praznovali na prav poseben način. V prostorih centra smo razgrnili rdečo preprogo, po kateri so se graciozno in v vsem svojem sijaju sprehodili naše stanovalke in stanovalci ter razkazali svoja najljubša in najlepša oblačila. Njihov slog smo dopolnili še s kosi oblačil in modnimi dodatki Trgovine pri Darji z Bloške Police. Piko na njihovem modnem izgledu je dodala tudi urejena pričeska, za katero je poskrbel Frizerski salon Neva. Gospe pa so naličile kar zaposlene v Centru starejših Cerknica. Modna revija je požela velik aplavz in navdušenje, saj je bila tokrat resnično nekaj posebnega. Po koncu revije smo naše starostnike obdarili s skromno pozornostjo ter jih pogostili tako, kot si zaslužijo – zreli stari ljudje imajo v družbi posebno vlogo, vlogo modrecev, čeprav jim jo včasih mlajše generacije težko priznajo. Težko bi človek res dozorel do prave življenjske modrosti, če si skozi leta ne bi nabral dovolj izkušenj in na situ let presejal zrna od plevela. Zori le človek, ki si to z veseljem prizadeva in ki ima kljub vsemu doživetemu še vedno zvrhan koš želja in potreb.

Stanovalci in stanovalke so bili nadvse navdušeni nad jesensko modno revijo, zaposleni centra pa smo bili zadovoljni, da smo jim omogočili tovrstno izkušnjo ter jim dali možnost, da so se počutili izjemno in posebno. ■

Pohod po poti spomenikov NOB v Dolini pri Trstu

☞ Miro Mlinar ☞ Drago Frlan

Delegacija Združenja borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja (NOB) Cerknica se je udeležila spominskega pohoda po poti obeležij NOB na območju občine Dolina pri Trstu. Naše prijateljstvo s tem krajem sega v daljno leto 1945, ko so domobranci 13. 1. 1945 na Sveti Ani nad Ložem ubili 17 borcev Notranjskega odreda, med katerimi je bil tudi borec iz Boljunca. Vsako leto na ta dan se dogodka udeleži delegacija ali večja skupina iz zamejstva in se s cvetjem ter prižgano svečo pokloni padlim borcem na Sveti Ani. Tudi naši člani so bili pogosto na spominskih prireditvah v Dolini, največkrat praporščak Notranjskega odreda **France Bavec**, praporščak **Branko Kovač** in predsednik KO ZB Loška dolina **Ivan Plos**. Letošnja prireditev je potekala 2. oktobra – na dan, ko so nemški fašistični vojaki 1943. leta požgali več krajev v občini Dolina ter pomorili številne krajanje in ujete partizane. Naši rojaki so pretrpeli hude čase in izgube življenj v času okupacije. V spomin na nečloveško početje okupatorja so nastala številna spominska obeležja, saj ni kraja ali zaselka, kjer ne bi bilo zapisa o njihovih zločinih. Vsa spominska obeležja so urejena in vzdrževana; ni videti sledi omadeževanja. Zaključek pohoda je bil pri velikem centralnem spomeniku v Dolini. S pozdravnimi govori so nastopili tamkajšnji župan, predsednik pokrajinskega združenja italijanske zveze partizanov VZPI-ANPI, predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije **Marjan Križman** in drugi. ■

Srečanje jamskih vodnikov pred Križno jamo

📷 Gašper Modic

3. oktobra smo se pred Križno jamo že tradicionalno srečali obstoječi in nekdanji jamski vodniki. Poleg Društva ljubiteljev Križne jame so se srečanja udeležili tudi člani Jamarskega kluba (JK) Rakek in JK Karlovica ter nekateri predstavniki drugih jamarskih klubov. Srečanje je potekalo pred vhodom v Križno jamo, kjer smo ob ognju prisluhnili zanimivim zgodbam in anekdotam iz preteklosti. Pogovarjali smo se o novem raziskovanju okoliških jam in o želji po boljšem sodelovanju med jamarskimi klubi. Ob klobasah, toplim čajem in prijetnem kramljanju se je nedeljsko popoldne kaj hitro prevesilo v noč. Izvedeli smo veliko novih stvari in nasploh dorekli, da se naslednje leto ponovno snidemo in da bi se podobni dogodki morali odvijati tudi čez leto. ■

Klekljane čipke Jane Zupančič Juvančič

📷 Miro Juvančič

V Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica – Enota Ivana Matičiča Rakek se je s svojimi klekljarskimi izdelki predstavila članica klekljarske sekcije Kulturnega društva (KD) Rak Rakek. Klekljarska sekcija je začela delovati pred 18 leti in takoj medse pritegnila veliko število zainteresiranih članic. Med ustanoviteljicami je bila tudi **Jana Zupančič Juvančič**. Začela je kot amaterka, se udeleževala tečajev in tekmovanj v Idriji, pridno hodila na tedenska srečanja klekljarske sekcije ter z veliko žlico zajemala znanje, ki ga vsa ta leta podaja mentorica **Zmaga Rajjevič**. Tako se je v tem času nabralo veliko klekljarskih izdelkov, ki jih je pot vodila po celi Sloveniji pa tudi v Kanado. Jani Zupančič Juvančič ni tuje tudi pletenje, izdelava gobelinov, njena sprostitev pa je tudi sestavljanje puzzel 3000 +. Obisk razstave je mogoč do 12. novembra. ■

Hidroizolacije

Lesene konstrukcije nadstreški, lesene terase in fasade
Krovstvo, kleparstvo in tesarstvo poševne, ravne in zelene strehe

MGing

041 900 797
info@mging.si
www.mging.si

My Green roof

MGingne d.o.o. podružnica Notranjska

Akcija jesen in zima • Akcija jesen in zima • Akcija jesen in zima

- AQUAPEEL / - 20 €**
- NEGA OBRAZA / 60 min**
GRATIS masaža rok
- COOLIFTING ANTI AGE / 50 €**
v pol ure -10 let
s kratko nego obraza
GRATIS diamantni piling
- TERAPEVTSKA MASAŽA HRBTA / 30 €**
25 min + savna 2 uri / 1 oseba
- KERATINSKO VIHANJE TREPALNIC / 38 €**
- KEMIČNI PILING DERMACEUTIC / - 20 %**
- MADERO TERAPIJA / 200 €**
10 x 30 min
- LASERSKO ODSTRANJEVANJE DLAČIC**
6 obiskov + 1x GRATIS
- GELISH LAKIRANJE ROK / -15 %**
- DEPILACIJA / VOSEK ALI SLADKOR**
2 + 1 GRATIS najcenejši predel
- SAVNA 10 obiskov / - 20 %**
Oblikovanje telesa:
KAVITACIJA, VACUSLIM,
LIPO LASER, CRYOTERAPIJA,
MADEROTERAPIJA / -15 %
6 obiskov + GRATIS telovadba
z Andrejo (individualno ali skupinsko)

Savne in kozmetične storitve **SVAROG**

031 549 385
www.andifit-svarog.si

KUPONČEK 7 €
pri nakupu nad 50 €

Ritar d.o.o. Partizanska 20, 1380 Cerknica
andi.podobnik@gmail.com

Avtorica: **Marija Hribar**

Vezenine, nekaj najstarejših z območja Notranjske

Vezenine so okras, izdelan s šivanko z različnimi vrstami niti in vbodov največkrat na blago. Od uvedbe obveznega osnovnošolskega pouka leta 1869 do šestdesetih let 20. stoletja je bilo vezenje del učnega programa. Vezenje je ženskam pomenilo veselje, strast, ustvarjalnost, danes so njihovi izdelki spomin nanje; dragoceno delo, vredno posnemanja. V naslednjih številkah se bomo posvetili vezeninam na oblačilih in oblačilnih dodatkih ter vezeninam na stanovanjski opremi.

Najstarejši ohranjeni rokavci so iz Žerovnice

Rokavce lahko označimo kot kratko žensko bluzo z zelo širokimi rokavi. So delovno in praznično oblačilo z dolgimi rokavi iz belega lanenega ali bombažnega platna, segajoče do pasu ali nekoliko čez. Rokavce so nosile ženske h krilu z životcem.

Rokavci iz Žerovnice iz 19. stoletja (© Ljubo Vukelič)

Poročni rokavci iz Žerovnice so edini ohranjeni s tega območja z letnico nastanka okrog 1830. Morda pa so še starejši, saj iz poročnih knjig lahko ugotovimo, da sta se v hiši, v kateri so se rokavci nahajali, 13. aprila 1818 poročila Gregor Logar (Dov'č), ki se je priženil, in Marija Steržaj (Glavinc), oba iz Žerovnice. Po vsej verjetnosti so bili rokavci prav Marijini in tako lahko morda pomaknemo letnico njihovega nastanka v leto poroke 1818.

Etnologinja Marija Makarovič je zapisala, da so rokavci iz Žerovnice narejeni iz lanenega strojno tkanega platna ter krojeni iz dveh prednjih in enega zadnjega stana (del oblačila, ki pokriva zgornji del telesa). Vezenino, ki je narejena z belo bombažno nitjo, predstavlja niz vejic, lističev in cvetov v tehniki stebelnega, polnega in vozličastega vboda.

Rokavce je Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica v hranjenje predal Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Cerknica.

Na ramenih je med prednji in zadnji stan všit kos blaga, ki je okrašen z vezenino. (© Ljubo Vukelič)

Vezenina na manšetnem delu rokavcev (© Ljubo Vukelič)

Preprosta prtiča častiljive letnice

Prtiček z okrasno čipko in ažurjem (61 x 64 cm, širina čipke 1,5 cm) v vsakem vogalu prinaša informacijo: letnico nastanka 1852, ime in priimek izdelovalke Marije Južna ter monogram MJ. (© Katarina Skuk)

Večji prtič (80 x 82 cm, širina čipke 3 cm) s čipko in ažurjem ima v vogalu ime in priimek: Miča Južna, v nasprotnem vogalu pa besedo Dobru. Marija Južna je bila rojena 1835 v Ložu, mesto, poročena na Otok z Matevžem Mulcem. Oba prtiča hrani Štefka Šebalj Mikše. (© Ljubo Vukelič)

Potem ko je ženska pečo položila v trikot, jo je dala na glavo tako, da se je videla bogata vezenina na trikotnem vogalu. (© Marija Hribar)

Peča

Je žensko pokrivalo kvadratne oblike iz belega lanenega in pozneje bombažnega platna z vezenino. Najdlje so jo nosile kmetice kot delovno in pražnje pokrivalo. Peče so zavezovale na glavo različno, glede na letni čas, vsakdanje oziroma pražnje okoliščine, deloma pokrajinske navade. Predvsem pražnje peče so bile vezene z belo bombažno nitjo na vogalu, ki je padal na zatilje. Pečo iz druge polovice 19. stoletja z Dolenjega Jezera je Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica v hranjenje predal Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Cerknica.

Prevleka za blazino

Del prevleke za blazino z monogramom osebnega imena in dekliškega priimka, izdelan s križci, in čipko (širina prevleke 40 cm, dolžina neznana, širina čipke 12 cm), ki jo je naredila Marija Tavželj, rojena 1878 na Blokah; 9. novembra 1904 se poroči z Martinom Klammerjem iz Dolenje vasi. Del prevleke hrani Jožica Mele. (© Katarina Skuk)

Viri in literatura:

1. Gorenjski muzej: Katalog oblačil iz 19. stoletja ..., 2015.
2. Kebe, J.: Cerkniško jezero in ljudje ob njem, 2011.
3. Makarovič, M.: Slovenska ljudska noša v besedi in podobi. Notranjska, 1995.
4. Makarovič, M.: Vezenine so okras ..., 2004.
5. <http://www.genealogy.si/marriages>

Šopek je povezan v pentljo, kar je značilno za peče z Gorenjskega. (© Katarina Skuk)

Avtor: **Valentin Schein**

Kako smo kalili jeklo

Časopis Slovenec je bil v letih 1873–1945 glasilo slovenskega katoliškega gibanja, 10. januarja 1925 je v njem pisalo: »Kupčija med Mussolinijem in Nunčićem. Interesi Slovenije zopet prodani Vedno na novo se v diplomatskih krogih slišijo trditve, da je dr. Ninčić* pri svojem zadnjem obisku v Rimu sklenil z Mussolinijem dalekosežen sporazum. Italijanom se prepusti rapalska linija pri razmejitvi s Slovenijo, kar je na škodo Slovencev ...«

V nadaljevanju časopis poda za današnji čas pomembno informacijo o političnem kupčkanju z mejo.

»Razmejitev naj se skonča šele po volitvah, v kar so Italijani privolili. Sušak, oziroma Baroš in Reka, naj bi tvorila eno pristanišče pod italijansko upravo, a našo sokontrolo. V Dalmaciji se vse opusti, kar bi moglo vznemirjati Italijane. Albanija se razdeli v dve interesni sferi, južni bi naj bil italijanski, severni naš (jugoslovanski). Glede ekspanzije proti Solunu ima naša država od strani Italije svobodne roke.«

Medijsko je bila leta 1925 novo nastala rapalska meja zelo slabo pokrita, saj v časopisih zasledimo le nekaj krajših zapisov.

Stavba komande finančne straže v Postojni (↗ Ebay)

Jutro, 12. 11. 1925: Petletnica rapalske pogodbe, podpisane 1920

»V živem spominu so nam še neskončni boji, ki so jih morali naši zastopniki v razmejitveni komisiji voditi za vsako ped naše zemlje. Italijani so si splošne določbe rapalske pogodbe tolmačili seveda po svoje in so skušali mejo potisniti čim bolj v naše ozemlje ...

Znane so še tudi intrige kneza Windischgrätza, ki je iz strahu pred agrarno reformo, deloma morda tudi iz narodne mržnje, alarmiral nebo in zemljo, da bi rešil svoja veleposestva v Italijo. Z druge strani so pritiskali seveda italijanski vojaški krogi, ki so hoteli dobiti za sebe čim boljše, za nas čim manj ugodno strateško mejo. Naša razmejitvena komisija je zato imela opravka z močnimi in nepopustljivimi nasprotniki ... Tudi Windischgrätz je dosegel svojo namero. Večji del svojih posestev in svojo graščino pri Planini je spravil pod Italijo ...«

Po podpisu Rapalske pogodbe med Kraljevino Italijo in Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev (12. novembra 1920) je Italija novo zasedlo ozemlje priključila v deželo Julijsko krajino.

Pristojnost mejnega nadzora je po letu 1920 prevzela Kraljeva finančna straža (Regia Guardia di Finanza), ki je v prvih letih razmejitve nosila največji del varovanja novonastale meje in s svojo prisotnostjo preprečevala tihotapljenje in nelegalne prehode meje.

* (Momčilo Ninčić, minister za zunanje zadeve Kraljevine SHS 1922–1924; op. a.)

Mejni nadzor so izvajali pripadniki finančne straže iz 40 mejnih stražnic, ki so bile ob 250 kilometrov dolgi rapalski meji postavljene na vsakih šest kilometrov, na nekaterih odsekih meje pa je bila razdalja med njimi tudi večja. V primerjavi z mejnimi objekti »financarjev« Kraljevine SHS so bili skoraj vsi italijanski objekti nekoliko bolj odmaknjeni od novonastale meje, predvsem na odseku med Hrušico, med Logatcem in Ajdovščino ter Gomancami, vzhodno od Snežnika. Mogoče lahko povežemo postavitev vojašnic finančne straže na tem odseku meje s tem, da je bila na tem odseku meja dogovorjena šele leta 1923–24 in si mogoče takrat tudi italijanska politika ni upala pomisliti, da se bo meja tako globoko spustila v slovensko ozemlje. Z Londonskim sporazumom pa je bilo dogovorjeno, da bo meja potekala po naravnih vodnih razvodnicah.

Lahko pa je vzrok tudi drugačen in bolj povezan z nekdanjim fevdalnim lastništvom gozdov tako gradu Haasberg kot gradu Snežnik in dogovarjanjem teh s tedanjo politiko in neposredno s kraljem Emanuelom III. Z gotovostjo pa lahko zatrdimo, da je bila meja veliko bolj pisana na kožo Kraljevini Italiji – tako z vidika nadzora meje kot tudi vojaško-strateškega nadzora širšega slovenskega ozemlja. Z nekaterih odsekov meje je možen tako nadzor celotne Ljubljanske kotline kot tudi območja najlažjega prehoda prek Vrhnike, Logatca, Planinskega polja in Postojnskih vrat do Postojne kot najnižjega in najlažjega naravnega prehodnega med Triglavom in Jadranskim morjem pri Reki.

Kako je razmejitev potekala na terenu, pa je bila naloga mešane jugoslovansko-italijanske komisije, ki je začela z razmejitvijo februarja 1921 in končala svoje delo v letu 1926. Na nekaterih odsekih je bila meja začrtana tudi na podlagi neposrednih dogovorov med obema vladama.

Seveda je bil potek meje med Planino in Snežnikom tisti, ki je bil vezan predvsem na umik italijanske okupacijske vojske z območja Logatca, Planine, Unca in Rakeka, česar italijanska vlada prav gotovo ni sprejela z velikim veseljem. Tudi lastniki gradu Haasberg in Snežnik so se na vso moč trudili, da bi obe posesti v celoti prešli pod ozemlje Kraljevine Italije.

Stavba finančne straže v Leskovi dolini po letu 1935 (FB rapalska meja.si)

Postavitev objektov Kraljeve finančne straže ob rapalski meji

O finančni straži, njenem zgodovinskem razvoju in objektih na rapalski meji sta na podlagi arhivskega gradiva in terenskih raziskovanj največ in podrobno zapisala Michele Di Bartolomeo in Federico Sancimino v delu z naslovom *Od prvega strela do zadnje meje – Finančna straža v Gorici in pokrajini – stoletna zgodba (Dal primo colpo all'ultima frontiera – La Guardia di Finanza a Gorizia e provincia: una storia lunga un secolo)*, natisnjenega leta 2014.

Iz zgodovinske literature lahko povzamemo, da naj bi v letu 1922 Kraljevina Italija za potrebe varovanja meje zgradila 55 stavb vzdolž meje od Peči pri Ratečah do Reke. Objekti so bili sprva leseni in dvonadstropni, stavbe so bile tipske, bodisi podolgovate bodisi v obliki črk T oziroma L. Leta 1933 in 1934 so lesene objekte nadomestili z zidanimi, ki so bili postavljeni na istih temeljih. Prav zaradi take obnove stavbe niso spremenile svojega prvotnega videza iz leta 1922.

Kje so stale te stavbe

Predvsem so italijanski finančniki varovali mejo ob cestnih povezavah med obema kraljevinama. V javorniških in

snežniških gozdovih pa so bili objekti postavljeni tudi na nekaterih križiščih cest ali v njihovi neposredni bližini.

Ob cesti Logatec–Ajdovščina sta bili zgrajeni dve stavbi. Prva takoj za mejo (danes imenovana Pri Grudnu), naslednja je bila 300 m pred vrhom, Pri stari pošti, kjer sta tudi ohranjena rimska cestna postaja in zaporni zid iz 3. in 4. stoletja, imenovan rimski Limes na Hrušici. Naslednja stavba je stala nad Grčarevcem, na križišču dveh makadamskih cest, prve iz smeri Grčarevca in druge iz smeri Podgore pri Lipljah na robu Planinskega polja. Temelji te stavbe so bili močno poškodovani pri izgradnji gozdne ceste iz Podgore.

Ob glavni cesti od Planine do Postojne je bilo v današnji stavbi osnovne šole poveljstvo finančne straže. Ob cesti Planina–Bukovje pri Predjami pa še danes v Studenem stoji nekdanja stavba finančne straže.

V naselju Malni pri Planini naj bi nekaj časa bila finančna straža v starejši hiši na levem bregu izvira Malenščice, nasproti Milavčeve žage in mlina. V neposredni bližini gradu Haasberg je prav tako cestni prehod prek grajskega mostu varovala posadka finančne straže, ki je verjetno imela svoje prostore v enem izmed grajskih objektov. Ob današnji

cesti Unec–Postojna so tik pred današnjim podvozom pod avtocesto betonski temelji nekdanje stavbe finančne straže. V bližini je bila tudi manjša vojašnica, imenovana kasarna Ravbarkomanda (Casarma dei Banditi), ki jo je trasa izgradnje avtoceste deloma povozila. Komanda obmejne finančne straže je bila na Kolodvorski cesti v Postojni, nad današnjo stavbo Notranjskega muzeja, do leta 1991 bolj znana kot stavba »komande garnizona«.

Ob cesti Zelše–Rakov Škocjan–Postojna je na mestu današnjega hotela v Rakovem Škocjanu prav tako stala stavba finančne straže; na njenih temeljih je bil sezidan današnji hotel, ki ima v tlorisu skoraj enako obliko kot

Stavbi finančne straže Otoška dolina in Dedna gora – Jesenovc (www.lokalpatrioti-rijeka.com)

nekdanji objekt finančne straže. In na tem mestu se sprašujem, kako kratek je spomin človeštva, saj se objekta vojašnice ne spomni skoraj nihče več, čeprav so šele ob izgradnji hotela leta 1960–61 porušili nekatere stene nekdanjega objekta karavle.

Naslednji sklop objektov finančne straže je bil postavljen ob gozdni cesti med Postojno, Debelim kamnom, Otoškimi dolinami, Jurjevo dolino, Vekslom, Obramcem, Leskovo dolino in naprej ob Jurjevi cesti do Vavkovca; naprej proti Paravičevi mizi v bližini Cifr in od tu naprej proti Čabranski polici in Gomancam. Prav gotovo je postavitve teh objektov v prostor pogojevala že takrat zgrajena gozdna cesta, ob kateri so postavili objekte finančne straže, je pa ta cesta bila tudi demarkacijska črta zasedbe italijanske vojske v zadnjih dneh prve svetovne vojne.

Ohranjen betonski bunker pri objektu finančne straže na Debelem kamnu. (© Valentin Schein)

Nekaj več kot 100 metrov naprej od Volčjih dolin je nekoč stal srednje velik objekt finančne straže, imenovan tudi Monte Pomerigio – Veliki Javornik; od tu naprej sledi objekt, poimenovan Sasso Grosso – Debeli kamen, na križišču ceste, ki se iz smeri Debelega kamna priključi glavni javorniški cesti. Okolico in objekt na Debelem kamnu sta varovala dva betonska bunkerja z odprtim tunelskim dohodnim delom in osrednjim kronskim strelskim delom. Na območju Otoških dolin je stal naslednji objekt finančne straže, ki ga lahko opazimo kot slabo vidne ruševine z ohranjenimi kosi betonskega »terac« tlaka. Tudi ta objekt varujeta dva bunkerja.

Naslednji objekt finančne straže, dobrih 1700 m naprej od Jurjeve doline pod Jesenovcem, je viden kot ruševina z enim dobro ohranjenim bunkerjem in drugim na desni strani ceste, ki je bil zelo poškodovan ob spravilu lesa. Nekateri ta objekt imenujejo po Jurjevi dolini, drugi pa Dedna gora, kar lahko nekoliko zmede tiste, ki te objekte iščejo, saj so tudi na območju Jurjeve doline vidni ruševine lovskega dvorca Georgstal – Jurjeva dolina in dvoje ruševin vojaških objektov. Naslednja kasarna finančne straže je bila v kompleksu vojaških mejnih objektov na območju Veksle, kjer se od glavne ceste odcepi cesta proti Mašunu. Tam je blizu velikega in še danes dobro ohranjenega vodnega rezervoarja tudi stal objekt nekdanje italijanske finančne straže.

Nekoliko odmaknjene od glavne gozdne ceste se, ob cesti iz Bičkih lazov proti Obramcu, v drugem cestnem ovinku nahajajo naslednje ruševine nekdanjega objekta finančne straže. Tudi ta objekt varujeta dva bunkerja. Ob gozdni cesti med gradom Snežnik in Leskovo dolino so na križišču z Jurjevo cesto, desno od ceste, ohranjeni temelji objekta finančne straže Leskova dolina, na italijanskih topografskih zemljevidih imenovane tudi Dolina dei Nocioli. Od Leskove doline, kjer se meja najbolj približa meji s Hrvaško, so pod Vavkovcem ruševine kasarne finančne straže, imenovane tudi Kota 909 (Quota 909). Tudi to kasarno varuje betonski bunker; ali je samo eden ali sta mogoče dva, pa prepuščam tistim, ki bodo za mano raziskovali tega in druge objekte ob rapalski meji. Kota 909, po kateri je objekt dobil ime, je nadmorska višina, na kateri stoji objekt. Meja se od tu dvigne proti Paravičevi mi-

zi, kjer je bila na prvem, naravno izravnem terenu, na nadmorski višini 1127 m, postavljena kasarna obmejne finančne straže, imenovana tudi kasarna na Cifrah (hrib z istim imenom in nadmorsko višino 1391 m). Tudi ta objekt varujeta dva betonska bunkerja. V neposredni bližini objekta še danes stojita manjša, lepo ohranjena kapelica in skrivnosten okrogel vodnjak, ki ga zasledimo v nekaterih časopisnih objavah.

Naslednji objekt finančne straže je bil postavljen v bližini Klanske police in Čabranske police, pri večjem gorskem travniku, z večjo dolino, v smeri Snežnika, danes imenovano Vala, na topografskih predvojnih zemljevidih pa je zapisana tudi kot Piana della Sacchia s planinskim

domom Guido Rey in zelo veliko vojaško kasarno. Danes so vidne velike ruševine objektov, sezidanih iz votlih opek, imenovanih monta. Tudi ta objekt finančne straže je varovan z dvema bunkerjema.

Nekoliko neraziskano je zaradi novonastale meje Slovenija–Hrvaška območje Gomanc z večjim številom obmejnih vojaških zaporov in kasarn ter drugih spremljajočih vojaških objektov. Verjetno je tudi tu stal objekt mejne finančne straže, ampak prehajanje današnje meje v tem času res ni najbolj pametno dejanje in početje. Na hrvaški strani današnje meje so južno od Gomanc še objekti finančne straže na Mlakah, v kraju Studena, na območjih Ravno, Židovje, Breze, ki jim sledi še več objektov vse do Rječine, ki se pri Susaku in pristanišču Baroš izliva v Jadransko morje.

V notranjosti okupiranega slovenskega ozemlja so bili še objekti finančne straže pred Zabičami, ob cesti Ilirska Bistrica–Novokračine, in pri Prestranku ter objekti poveljstva finančne straže v Postojni, Ilirski Bistrici in Pivki.

Literatura:

1. Michele Di Bartolomeo in Federico Sancimino, Dal primo colpo all'ultima frontiera ... 2014.
2. Arhiv Kraljeve finančne straže, Rim.
3. <https://www.rapalskameja.si>
4. <https://stareslike.cerknica.org>
5. <https://www.lokalpatrioti-rijeka.com/forum/> – GDF vojarne

Bi avto takoj?

Si želite avto najvišje kakovosti? Potem je HYUNDAI IZ ZALOGE prava izbira. Slovenci ste v raziskavi Qudal našim avtomobilom pripisali najvišjo raven kakovosti, tako v segmentu SUV kot v segmentu mestnih avtomobilov. S svojo odločitvijo pohitite, saj boste le tako lahko izbirali med različnimi modeli, opremo in pogoni - mehki hibrid, hibrid, priključni hibrid, električni ter, seveda, dizelski in bencinski pogon.

Saj veste, kdor prej pride, prej pelje.

Povprečna poraba goriva: 1,383 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 31,40 – 181 g/km.

Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povzrašenim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Šilke so simbolne. Akcija velja do izprodaje zalog. Več informacij vezanih na akcijo najdete na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. Kupci ste v raziskavi QUDAL (Quality meDAL) terenakim in mestnim vozilom Hyundai podeli priznanje Najvišje raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <http://qudal.com/SLOVENIA-621K078> in <http://qudal.com/SLOVENIA-620KMF4>. Iztajatelj si pridržuje pravico do tiskarskih napak. Šilke so simbolne. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

Avtohiša Zalar d.o.o.,

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče 031 331 920 040 490 070 01 7881 999
prodaja@avtohisazalar.si www.avtohisazalar.si FB Instagram Twitter

Avtorja: dr. Jurij Kunaver, prof. Rožle Bratec Mrvar

Kaj nam pomeni Blaž Kocen?

Minevata dva meseca od pomembnega dogodka, na katerem je 10. septembra letos na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani potekal znanstveni simpozij, ki se je dan pozneje nadaljeval na Ponikvi v Osnovni šoli (OŠ) Blaža Kocena.

Sobotni program 11. septembra je obsegal tudi ogled spominske razstave in muzeja znamenitih zdravnikov in glasbenikov Ipavcev v Šentjurju, spominske sobe Blaža Kocena na Hotunju, dveh razstav na Ponikvi in slavnostnega koncerta v cerkvi svetega Martina v istem kraju. Vse to pod častnim pokroviteljstvom predsednika republike **Boruta Pahorja** v čast in spomin na Blaža Kocena ob 200. obletnici rojstva in 150. obletnici smrti.

Učbeniki, zemljevidi, atlasi

Blažek je bil rojen 28. januarja 1821 v skromni kmečki družini na Hotunju pri Ponikvi, tedaj mali vasi globoko na štajerskem podeželju v sedanjih občini Šentjur. Umril je na Dunaju 29. maja 1871. Med šolanjem na domači trivialki so mu pogosto za zgled postavljali znamenitega sokrajana Antona Martina Slomška. Že v rani mladosti se je navduševal nad naravo in pogosto kazal svoj velik risarski talent. Po uspešnem šolanju na celjski gimnaziji in graškem liceju se je po maminem prigovarjanju in Slomškovem zgledu odločil za poklic duhovnika (teologija v Celovcu).

Nekaj let je opravljal službo kaplana v Šentrupertu nad Laškim, Šoštanju in v Rogatcu, nato pa ga je premamila priložnost postati učitelj. Na svoji nekdanji gimnaziji v Celju je najprej poučeval matematiko, naravoslovje in fiziko, nato

Geograf in kartograf Blaž Kocen (↗ sl.wikipedia.org)

pa je našel stalno službo na ljubljanskem liceju, kjer se je navdušil za geografijo.

Kmalu je zaradi težav z zdravjem odšel v toplejšo Gorico, kjer je vsak prosti trenutek namenil študiju geografske literature. Iz tega se je rodilo raziskovanje goriškega podnebja, napisal pa je tudi svoj prvi geografski učbenik. Po nekaj letih ga je poklicna pot vodila v moravski Olomouc (Češka). Tam se je povezal s podjetnim založnikom Edvardom Hölzlom, s katerim sta z neumornim delom v enem samem desetletju ustvarila najuspešnejšo založbo geografskih šolskih učil v Avstrijskem cesarstvu.

Uspešnim učbenikom in stenskim ter ročnim zemljevidom je Kocen kmalu pridružil po sebi poimenovane šolske atlase. Nekateri njegovi atlasni zemljevidi še danes delujejo izredno nazorno in ustvarjajo iluzijo 3D-podob. Pri zasnovi atlasov je izhajal predvsem iz nazornosti prikaza, uporabnosti pri pouku ter cenovne dostopnosti učiteljem in učencem. Pri tem je izhajal iz lastnih učiteljskih izkušenj.

Zemljevidi so bili v primerljivih merilih, format je bil priročen in teža atlasa primerna za učence in dijake. Ni pozabil tudi najnovejših geodetskih meritev in tematskega pristopa. Svoje slovensko poreklo je zaznamoval s takrat edinstveno tabelo dvojezičnih imen v atlasu. Njegovi atlasi so kmalu postali pojem kakovosti nekega učnega pripomočka, s pomočjo katerega so domovino in svet spoznavali milijoni učencev in dijakov v več kot 20 današnjih državah.

Zaradi njegovih zaslug za razvoj pouka geografije so ga imenovali za člana cesarskega šolskega sveta. Pri ljubljenski in visoki kakovosti Kocenovih atlasov sta pripomogli k ohranitvi njegovega imena tudi po njegovi prerani smrti na Dunaju, ko je bil star šele 50 let. Kocenovi atlasi izhajajo vse do danes (160 let) in so tako atlasi z najdaljšo tradicijo na svetu.

Strokovni simpozij

V počastitev Blaža Kocena so združile moči tri slovenske univerze, na katerih se izobražujejo bodoči učitelji geografije (oddelki za geografijo Univerz v Ljubljani in Mariboru ter Primorske univerze), Društvo učiteljev geografije Slovenije, Zveza geografov Slovenije, Občina Šentjur, Turistično olepševalno društvo Ponikva ter OŠ Blaža Kocena na Ponikvi. Rdeča nit simpozija, na katerem je sodelovalo malone trideset poročevalcev, je bila »nazornost pri pouku geografije nekoč, danes in jutri«. Nazornost je zelo pomembna psihološka kategorija, ki se je je zavedal že Blaž Kocen in nanjo upravičeno opozarjal. Je didaktični pojem, način razlage, metoda, zlasti pri pouku, s pomočjo katere omogočimo učencu, ali poslušalcu, da lažje razume bodisi zapletene bodisi prostorsko oddaljene pojave in pokrajine. Da to lahko dosežemo in

smo uspešni, moramo uporabiti različna ponazorila in pripomočke. To je ali poenostavljena in čim bolj jasna ter dognana in prepričljiva razlaga z uporabo risanja, grafike, tudi računalniške, animacij ter filmov ali pa uporaba vseh vrst slik, zemljevidov, modelov in reliefov ter drugih pripomočkov.

Na simpoziju smo lahko prisluhnili tudi predstavnici Zavoda za ohranjanje naravne in kulturne dediščine Jezerski hram z Dolejnega Jezera **mag. Kristini Kebe**. Poročala je o njihovih izkušnjah pri uporabi nazornosti, ko številnim skupinam in posameznikom vsak dan pojasnjujejo pojav in delovanje Cerknškega jezera. Pri tem se prilagajajo najraznovrstnejšim obiskovalcem, ki pred svojim prihodom na Notranjsko pogosto morda še nikoli niso slišali za besedo kras ali kraško polje. Nastop Kristine Kebe je bil zagotovo eden zanimivejših, saj je naštel in opisala različne načine nazorne razlage in nazornega ter pomanjšanega in skrajšanega prikazovanja vodnih pojavov s ponazorili. V tem prednjačijo sedaj že sloviti živi model Cerknškega jezera in novejši modeli v

Od leve proti desni: prof. dr. Jurij Kunaver, Vekoslav Kebe, prof. dr. Tatjana Resnik-Planinc, prof. Rožle Bratec Mrvar, mag. Kristina Kebe (© Nejc Kavka)

Muzeju Cerknškega jezera – Jezerski hram, ki omogočajo razumevanje delovanja posameznih kraških vodnih pojavov kot so izvir, ponor, ponikva in estavela. Tak postopen in nazoren pristop omogoča obiskovalcem Cerknškega jezera popolnejše razumevanje in doživljanje tega enkratnega naravnega mehanizma.

ekoKnap d.o.o.
računalništvo

je razširilo svojo ponudbo z
**RAČUNOVODSKIMI
STORITVAMI.**

RAČUNOVODSTVO
za samostojne podjetnike,
mala in velika podjetja,
zavode, društva
in druge organizacije

Delovni čas: pon - pet : 8.00 - 16.00

Kontaktirajte nas na
069 657 163
finance@ekoknap.si

Poleg vseh vrst računovodstvih storitev ponujamo tudi svetovanje, pomoč pri odpiranju podjetja, izdelavi letnih poročil.

Še vedno pa smo vam na voljo tudi za vse druge storitve: IT tehnologija, računalniška podpora, servisi, digitalni marketing, spletne strani in trgovine, prodaja računalniške in biro opreme, davčne blagajne, QR menuji...

Avtorica: **Eva Turšič**

Filmski november v KD Cerknica

V Kulturnem domu (KD) Cerknica smo poskrbeli za pester novembrski program, ki bo predvsem filmsko obarvan, dogajalo pa se bo tudi na odru.

Že prvo novembrsko soboto bo otroke skupaj z lutkovnim gledališčem FRU-FRU in predstavo **Majhno težavo imam** obiskal medvedek, ki za svojo osamljenost išče rešitev. Lepo vabljeni, da mu prisluhnete, in s skupnimi močmi mu bomo pomagali rešiti njegovo težavo.

Na naš oder po dolgem času prihaja tudi gledališče. V predstavi Jaše Koceli **Preblizu** z igro navdušujeta Domen Valič in Lea Mihevc. Predstavila se bosta v vlogi milenijskega

© Urška Boljkovac

NOVEMBER 2021

**20.11./ JAŠA KOCELI:
PREBLIZU**

20.00/ gledališka
predstava

Vstopnina: predprodaja 15 €,
redna prodaja 18 €

kulturni
DOM
CERKNICA

www.kd-cerknica.si

para, ki se prebija skozi pasti večletne partnerske zveze. Pričakujeta vas v soboto, 20. novembra, ob 20.00.

V kulturni dom pa vabimo tudi vse ljubitelje filma, saj bomo z bogatim filmskim programom tudi v novembru poskrbeli za različne okuse in starosti. Za tiste najmlajše od tretjega leta dalje imamo pripravljeno slovensko serijo kratkih animiranih filmov z naslovom **Tako zraste**, ki jo spremljajo pesmi in rime Ferija Lainščka. Na pestrem filmskem seznamu so še animirani

© arhiv KD Cerknica

filmi, mladinski in družinski filmi, srhljivka, akcija, drame slovenske produkcije in koprodukcije ter evropski art filmi. Med naborom filmov novembrskega programa velja posebej omeniti projekcije filmov **Panj** in **Martin Eden**; to sta filma, ki navdušujeta občinstvo na filmskih festivalih po vsem svetu, prejela pa sta že kar nekaj nagrad.

Izjemno se veselimo filma **Morena**, ki je občinstvo impresioniral na oktobrskem Festivalu slovenskega filma in osvojil nagrado žirije Art kino mreže (AKMS), katere član je tudi Kulturni dom Cerknica. Film v slovenski koprodukciji prav tako navdušuje na filmskih festivalih in je prejel tudi prestižno nagrado zlata kamera za najboljši prvenec v Cannesu. Film **Morena** bomo na našem platnu predvajali takoj po vseslovenski premieri, v torek, 23. novembra. Gre za zgodbo o dekletu, ki se v navidezni idili s soncem obsijane jadranske obale spopada z mračnimi silami patriarhata.

Novembra prihajata k nam še noviteta **Hiša Gucci** in **Izganjalci duhov**. Na sporedu bosta kmalu po slovenski premieri.

Zanimivih in privlačnih filmskih naslovov imamo še kar nekaj, zato vabljeni, da si podroben spored in predstavitev vsebin dogodkov ogledate na www.kd-cerknica.si ali nas spremljajte na naši Facebook in Instagram strani.

Plesonoga – v znamenju plesa

✉ Jelena Oleami 📷 Branko Gosarič

Plesonoga je v maju premierno uprizorila film »Zakaj plešem?«, ki v stilu kolaža poveže plesalke v razmišljanju o plesu. S Plesonoginimi točkami smo odplesali na območni reviji Dan za ples 2021, ki jo organizira Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD). Na dveh prizoriščih v dvorani gasilskega doma v Begunjah pri Cerknici in v Kulturnem domu Cerknica smo pod umetniškim vodstvom **Jelene** in **Sama Oleamija** »prizemljili« svoj tretji plesni festival Plesno porajanje. Poleg Plesonoginih plesalk so nastopili gostje iz Ljubljane, Kranja, Celja, Logatca.

Plesonogina predstava »Predstavljam si, da plešem« je preizplesala hvaležnost, da smo lahko ponovno na odskih deskah. DISKOektiv in Jelena Oleami sta plesno izkušnjo »Ples z Anno Halprin« posvetila stoletni plesalki Anni, ki je letos preminula. Urbana scena Ljubljana je gostovala z improvizacijskima performansoma **Gašperja Kunška** – Memory in **Bora Prokofjeva** – From Inside Out. Plesalca v svojem ritmu izplešeta svojo zgodbo. KUD Qulenium je gostoval s predstavo »Lahkotnost«, avtorice **Ane Romih**. Po festivalu smo se odvrtili v poletje. Novo sezono smo začeli septembra. Še vedno se nam lahko pridružite. Lepo vabljeni, da zaplešete s Kulturno-izobraževalnim društvom (KID) Plesonoga Cerknica, kjer ustvarjalnost nima meja. Več informacij: FB KID Plesonoga ali kidplesonoga@gmail.com. ■

Zlata Plesonoga na festivalu Pika miga

✉ Jelena Oleami 📷 Branko Gosarič

Plesalke Plesonoge iz skupine Aeras (na fotografiji) in MinT so se na začetku letošnje plesne sezone, 10. oktobra, predstavile na 18. Mini festivalu Pika miga v Kulturnem domu Velenje. Festival je državna plesna revija Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD), kjer se predstavijo mladi plesalci, stari do 15 let. Izbor za letošnji program je oblikovala državna selektorica **Mojca Kasjak**. Prek videoposnetkov je izbrala najkakovostnejše plesne miniatures, ki so kazale izvirnost v koreografiji in izvedbi. Letos so se na festivalu zlato obarvale plesalke Plesonoge pod mentorstvom plesne pedagoginje in koreografkinje **Jelene Oleami** iz Kulturno-izobraževalnega društva (KID) Plesonoga iz Cerknice. Na festival so se uvrstile z dvema točkama, za kateri so prejele zlata priznanja. Nagrajena skupinska točka »Začnem in nadaljujem« skupine Aeras z gibom preizprašuje, kdaj se gib začne, kdaj se nadaljuje in kdaj se konča. Skupinska točka »Potegne nas v krog«, skupine MinT, vzpostavlja svoj krog, kjer se porajajo povezave med plesalkami, ki imajo v sebi zapis štirih elementov. ■

Praznovanje KD Rak Rakek

✉ Danica Štefančič 📷 Karmen Petrič

22. oktobra je praznovalo Kulturno društvo (KD) Rak Rakek svoj 19. rojstni dan. Tako kot vsako leto smo praznik obeležili z različnimi prireditvami. Mozaična sekcija je pripravila razstavo Sadje, zelenjava in slaščice, likovna sekcija pa je točno na dan praznovanja v knjižnici na Rakeku postavila razstavo del, ki so nastala v zadnjem letu ustvarjanja. Z razstavo Ptice naših krajev so članice mozaične sekcije ves mesec oktober gostovale v razstavnem prostoru Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek. Vključili smo se tudi v praznovanje 140-letnice šolstva na Rakeku. Izpeljali smo pevsko in folklorno delavnico, učenci pa so po navodilih članic mozaične sekcije izdelali mozaike v obliki šestkotnikov. Mozaičarke so z njimi okrasile steno pred glavnim vhodom v osnovno šolo. Ob rojstnem dnevu društva je čudovito razstavo v knjižnici pripravila članica klekljarske sekcije **Jana Zupančič Juvančič**. Pevska skupina Cluster je v Ivanjem selu pri domačiji Puntarjevih obeležila naš praznik z ljudskim izročilom. Ob ličkanju koruze so zborovska dekleta pripravila pester program in izvrstno zakusko. Kljub težkim časom za kulturo je naše društvo aktivno. Hvala vsem predsednikom in mentorjem, pa tudi članom, ki vztrajajo. Iskrene čestitke ob prazniku! ■

Čestitke cerkniškim karateistom!

Cerkniški karateisti so se 2. oktobra v Slovenskih Konjicah udeležili državnega prvenstva Karate zveze Slovenije. Prvenstva se je udeležilo 346 tekmovalcev iz 50 slovenskih klubov. V kategoriji kate najmlajši je **Lan Trontelj** osvojil 2. mesto, **Tian Husič** in **Mark Kralj** pa sta osvojila 3. mesto. V kategoriji borbe deklice do 40 kg je **Maruša Basar** dosegla 3. mesto, v kategoriji borbe dečki +45 kg je dosegel 2. mesto **Tai Trontelj** v kategoriji borbe dečki do 40 kg pa je osvojil 1. mesto in s tem naslov državnega prvaka **Martin Širaj** (na fotografiji desno). V kategoriji mlajše kadetinke do 45 kg je **Maša Tekavc** osvojila 3. mesto, v kategoriji mlajši kadeti do 55 kg je osvojil 3. mesto **Maj Mihelič**, **Gal Hribernik**

pa 6. mesto. Prvenstva so se udeležili tudi **Žiga Tekavc**, **Patrik Kralj** in **Špela Turšič**, ki pa se niso uvrstili v zaključne borbe za medalje.

V okviru slovenske otroške karate reprezentance sta se Maša Tekavc in Tai Trontelj (na fotografiji levo) od 14. do 17. oktobra udeležila Balkanskega prvenstva v Poreču. Glede na to, da sta prvič nastopila na tako velikem mednarodnem tekmovanju, sta pokazala odlične predstave. Maša Tekavc je v kategoriji borbe deklice letnik 2008 osvojila 7. mesto, Tai Trontelj pa 8. mesto v kategoriji borbe dečki letnik 2009. ■

30. državno prvenstvo v namiznem tenisu

www.cerknica.si @ Ljubo Vukelič

V novi športni dvorani na Rakeku je 23. in 24. oktobra potekalo 30. državno prvenstvo Republike Slovenije za člane in članice posamezno in dvojice za sezono 2020/2021 v namiznem tenisu. V kategoriji člani posamezno je slavil favorit **Darko Jorgič** (Krka), sicer tudi najbolje uvrščeni slovenski igralec svetovne lestvice Mednarodne namiznoteniške zveze (ITTF) in četrtfinalist olimpijskih iger. Jorgič je zlato osvojil tudi v paru s **Petrom Hribarjem** (Krka). Pri članicah si je zmago priigrala **Katarina Stražar** (Men). Zlato je Katarina Stražar osvojila tudi v dvojici z **Aleksandro Vovk** (Krka). Med mešanimi dvojicami sta slavila **Žiga Kristijan Žigon** (Int) in **Tjaša Novak** (K-S).

Podrobnejši rezultati so objavljeni na strani Namiznoteniške zveze Slovenije. Slovenske namiznoteniške igralce in predstavnike Namiznoteniške zveze Slovenije, ki jo vodi Marjan Hribar, je pozdravil župan Marko Rupar. Župan je organizatorjem, Ping pong klubu Rakek, čestital za kakovostno izvedbo tekmovanja. ■

ŽOGARIJA ZA ČICIBANE

namenjena najmlajšim otrokom v starosti od 3-9 let in njihovim staršem

Vodena in starosti otrok prilagojena vadba, razvija osnovne motorične spretnosti in sposobnosti kot so hoja, tek, plazenje, lazenje, plezanje, skoki, poskoki, dvigovanje, potiskanje, vlečenje, visenje, ravnotežje ter koordinacijo gibanja, hitrost, moč, gibljivost, preciznost in vzdržljivost.

Od oktobra 2021 do maja 2022, ob ponedeljkih med 18.00 in 19.15 uro v Športni dvorani Cerknica

Vadbo vodijo športni trenerji Rok Sterle, Jan Leskovec in Erika Komidar.

Sebastian 051 308 457
Brane 040 828 995

kkcerknica
www.kk-cerknica.si

ŠPORTNI SEMAFOR

Tradicionalno tekmovanje na tekaških rolkah Ihan za poletni pokal Argeta Junior 2021, 25. 9. 2021:

Manca Caserman: 2. mesto (mlajše mladinke)
Nika Pelan: 4. mesto (starejše deklice)
Jošt Ule: 6. mesto (mlajši mladinci)
Julija Ule: 7. mesto (mlajše deklice)
Lucija Šega Jakopin: 8. mesto (starejše deklice)
Vid Baraga: 17. mesto (mlajši dečki)
Lovro Zalar: 17. mesto (starejši dečki)

Tekmovanje v poletnem biatlonu na zračnem orožju Nadlesk, 9. 10. 2021:

Val Sterle: 2. mesto (starejši dečki)
Ajda Špitalar: 4. mesto (starejše deklice)
Jaka Predanič: 8. mesto (mlajši dečki)
Nika Pelan: 8. mesto (starejše deklice)
Julija Ule: 9. mesto (mlajše deklice)
Lovro Zalar: 10. mesto (starejši dečki)
Maj Turšič: 13. mesto (mlajši dečki)
Vitan Ule: 16. mesto (mlajši dečki)
Lucija Šega Jakopin: 16. mesto (starejše deklice)
Luka Predanič: 21. mesto (mlajši dečki)

Državno prvenstvo v letnem biatlonu posamično Pokljuka, 16. 10. 2021:

Nika Pelan: državna prvakinja (starejše deklice)
Kiara Sterle: 3. mesto (mladinke)
Kristina Šega Jakopin: 8. mesto (mlajše mladinke)
Jošt Ule: 8. mesto (mlajši mladinci)
Manca Caserman: 9. mesto (mlajše mladinke)
Lovro Zalar: 10. mesto (starejši dečki)
Lucija Šega Jakopin: 12. mesto (starejše deklice)
Julija Ule: 20. mesto (mlajše deklice)

10. oktobra je bila v Dolu pri Ljubljani razglasitev skupnih rezultatov Poletnega Pokala Argeta Junior 2021, kjer so cerkniški biatlonci pod okriljem Smučarskega kluba (SK) Cerknica zasedli odlična mesta:

Manca Caserman: 3. mesto (mlajše mladinke)
Kiara Sterle: 7. mesto (starejše mladinke)
Nika Pelan: 11. mesto (starejše deklice)
Jošt Ule: 11. mesto (mlajši mladinci)
Lucija Šega Jakopin: 12. mesto (starejše deklice)
Julija Ule: 15. mesto (mlajše deklice)
Ajda Špitalar: 18. mesto (starejše deklice)
Kristina Šega Jakopin: 19. mesto (mlajše mladinke)
Vid Baraga: 21. mesto (mlajši dečki)
Lovro Zalar: 22. mesto (starejši dečki)

Državna prvakinja Nika Pelan

Manca Caserman, skupno 3. mesto pokala Argeta

Kiara Sterle, 3. mesto na državnem prvenstvu v letnem biatlonu

Bi tudi ti postal vrhunski lokostrelec?

Za lokostrelci Telesno-kulturnega društva (TKD) Sovica, ki so v Cerknici dejavni že nekaj let, je še eno zelo uspešno leto. V poletni sezoni so člani lokostrelske sekcije zbrali kar sedem zlatih, dve srebrni in tri bronaste medalje. Moška ekipa je letos dosegla prvo mesto v 3D-tekmovanju. Kljub prisotnim omejitvam zaradi virusa covid-19 so člani pokazali visoko motiviranost na treningih in odlično pripravljenost na tekmah.

Če se želiš tudi ti priključiti drugačnemu in zabavnemu športu ter se skupaj z našimi tekmovalci povzpeti na stopničke, se nam pridruži na treningih in preizkusi svoje sposobnosti z lokom! Vedno smo veseli novih članov, zato se oglasi na treningih vsak torek in četrtek od 17.00 do 19.00 v prostorih menze starega Bresta (Cesta 4. maja 18) ali pa kontaktiraj **Iris Kandžič** na telefonsko številko 070 449 911 ali po elektronski pošti lokostrelci.sovica@gmail.com! ■

✉ Iris Kandžič 📷 arhiv društva

Avtorica: **Nina Kolarič** Fotografija: **arhiv RK**

Kdaj postane znanje prve pomoči pomembno?

Z vami bom delila resnično zgodbo. Pripetila se je moji družini in kaže na to, kako pomembno je, da imamo znanje iz prve pomoči, saj lahko na ta način rešujemo življenja. Je pa pomembno tudi, da to znanje obnavljamo, saj se nam lahko zgodi, da v kritičnih trenutkih odgovemo.

V službo sem prejela klic babice, ki je zavpila: »Nujno, nujno kliči reševalce!« Nič mi ni bilo jasno. Spraševala sem se, kje je, kaj se je zgodilo, ali je z njo vse v redu, ali pretirava ... Hitro sem sestavila misli – daleč je od mene, vsaj dobre pol ure vožnje je do tja, dvakrat čez državno mejo. Ne morem ji takoj pomagati. Vprašala sem jo, kaj se je zgodilo. Jokala je, vpila v telefon: »Frene je padel z lojtre! Nepremično leži na tleh. Ne vem, kaj je z njim. Hitro, hitro pokličite pomoč!«

V eni roki sem držala mobilni telefon, z drugo

ZAPOSILITVENI OGLAS

V naš kolektiv sprejemamo nove okrepitve:

IZKUŠEN STROJNIK

na področju predelave kartonske embalaže
(znanje in izkušnje na rotacijskih,
izsekovalnih in lepilnih strojih)

VILIČARIST

Nudimo zaposlitev za določen čas,
z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas

Interesenti pošljite prošnjo
na e-naslov: nadja.pozar@eurobox.si
ali po običajni pošti.

d.o.o. Podskrajnik 33, SI-1380 Cerknica

roko pa klicala reševalce na številko 112. Babico sem prosila, naj ostane na liniji. Mirila sem jo: »Počasi. Umiri se, brez panike. Vse bo v redu.« Operaterju v klicnem centru sem povedala: »Nujno, nujno potrebujemo reševalce. Frene je padel z lojtre in leži nezavesten in nepremičen. Ne vem, kaj se mu je zgodilo.« Babico sem medtem prosila, naj mi pove točno lokacijo nesreče. Iz klicnega centra so me prevezali v drugi regionalni center misleč, da se je to zgodilo v območju, od koder prihaja klic. Ponovila sem, da se je zgodila nesreča, da potrebujemo reševalce na babičinem naslovu. V klicnem centru so se razburili, da regija ni prava, in mi povedali, da me bodo vezali drugam. V tem času sem še vedno mirila babico. Takoj so se mi na telefon javili v tretji regiji, predstavila sem se jim in ponovno obnovila dogodke.

Po zaključku klica sem babici naročila: »Freneta obrni na bok, spodnja noga naj bo zravnan in zgornja pokrčena. Tako naj leži v stabilnem položaju. Vzemi mokro brisačo in z njo hladi glavo na mestu udarca. Najdi mehko podlogo za pod glavo in odejo, da pokriješ Freneta do prihoda reševalcev. V takem stanju počakajta na reševalce. In ne premikaj ga!« Med telefonskim klicem je Frene očitno prišel k sebi in hotel vstati, zato je babica zavpila: »Frene, ne vstajaj, bodi pri miru!« Naročila sem ji, naj ima telefon ves čas pri sebi in naj bo dosegljiva za klic reševalcev, zato sem zvezo prekinila.

Poklicala sem še Črta, ki živi bližje babici, če je slučajno doma, da bi jo obiskal. Vprašal je: »A je kaj nujnega? Imam video konferenco.« Mirno sem odgovorila: »Ja, nujno je! Ali si v službi ali doma?« Bil je v službi. Povedala sem mu za nesrečo

in končala klic. Razmišljala sem: »Kaj zdaj? Babi je daleč. Sama. Reševalci verjetno na poti. Kaj se bo zgodilo? Kako hude so poškodbe? Ali bo lahko sploh šla z njim in ga spremljala?« Prešinilo me je, da babi čim prej potrebuje pomoč. Usedla sem se v avto in se odpeljala proti ponesrečenemu Frenetu in babi. Na meji so malo komplicirali. Mirno in potrpežljivo sem čakala na postopek preverjanja dokumentov. Po več kot pol ure vožnje sem prišla do babice. Reševalno vozilo je bilo že pri njima. Trije reševalci so oskrbovali Freneta, ki je prišel k zavesti. Pogledala sem v reševalno vozilo in videla, da so ga imobilizirali. Povsod je bilo polno krvi. Krvavel je iz nosu in ust. Tega mi babi ni povedala. Na pomoč so poklicali tudi helikopter. Helikopterja niso mogli dobiti, ker je bil že zaseden v drugem koncu Slovenije.

Babi in Frene živita daleč od krajev in mest. Še v vasi ne. Sredi gozda. Res – kot v pravljici je tam. Nekaj hišk je tam okoli, pa še to so počitniške. Daleč ni nobenega soseda. Do prve bolnice in resnega zdravstvenega središča je slabo uro.

Babi mi je povedala, da drugih poškodb ni. Roke, noge in hrbtenica so bili celi. Nismo pa vedeli, kako hudo je poškodovana glava. Poskušala sem pomagati in slediti reševalcem, ki so se trudili ustaviti kri. Spraševali so Freneta, ki jim je lepo, mirno odgovarjal. Torej je bil pri »zdravi pameti«. Babi zaradi kovid ukrepov ni mogla z njim v reševalno vozilo. Freneta so odpeljali na urgenco v Ljubljano. Do tja je slabi dve uri vožnje. Poškodbe so bile hude, niso pa vedeli kako. Reševalcem smo dali babičino telefonsko številko za posredovanje informacij. Rešilec je odpeljal z lučkami, a na srečo brez sirene, ki bi me še bolj stisnila pri srcu. Občutek je bil grozen, vendar sem vseeno čutila olajšanje, da je Frene oziroma naš Franček, kot ga je poimenovala moja hči, v varnih in strokovnih rokah.

Ogledali smo si mesto, kjer je nesrečno padel, in opazili štrleč kamen, edini na celem travniku. »Od kod se je vzel, mora biti ravno tam?« sva se spraševali z babi. Analizirali sva, kaj bi se lahko zgodilo, in zaključili, da je nujno, da znamo ravnati s ponesrečencem pred prihodom reševalcev. Babi je še v šoku naredila načrt, kako bodo v tem koncu organizirali tečaj prve pomoči in se naučili oživljanja, ravnanja z defibrilatorjem. Tudi sama pri sebi sem sklenila, da moram usvojiti več znanja in narediti več vaj. To je nujno, da lahko pomagaš. Naš Franček je imel srečo in se bo kmalu vrnil iz bolnišnice. Ob nepravilnem ukrepanju in v drugačnih okoliščinah pa bi se lahko slabo končalo.

Ne čakajte, da se zgodi nesreča, da bi se naučili prve pomoči. Bodimo pripravljeni ta trenutek. Trenirajmo. Vadimo in znanje obnavljajmo, da ne pozabimo veščin prve pomoči. Pomagajte prvi! Ker ste tam in zdaj! Občutek, da s svojim znanjem pomagaš pri reševanju življenj in se lahko zaneseš nase, je fantastičen. To je laična pomoč, ki jo bi moral vsak usvojiti!

Za tečaj prve pomoči lahko pokličete Rdeči križ (RK) Slovenije, Območno združenje Cerknica-Loška dolina-Bloke, ki ponuja več oblik usposabljanja temeljnih postopkov oživljanja in uporabe defibrilatorja (AED) za:

- zaposlene v delovnih organizacijah,
- kandidate za voznike motornih vozil,
- bolničarje, pripadnike in člane enot za prvo pomoč in
- splošno populacijo.

Kontakt: Območno združenje Cerknica-Loška dolina-Bloke, Cesta v Dolenjo vas 3, 1380 Cerknica, www.cerknica.ozrk.si, cerknica.ozrk@ozrks.si, telefonska številka 01 705 05 10.

Nasveti pešcem za varnejšo udeležbo v prometu

Pešci so med najbolj ogroženimi prometnimi udeleženci. V policiji ugotavljamo, da so pogosto žrtve nesreč zaradi neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil (kadar vozijo z neprilagojeno hitrostjo, neočiščenimi ali zarošenimi stekli na vozilu, pod vplivom alkohola, preblizu desnemu robu vozišča ...). Veliko nesreč pa se zgodi tudi zaradi napak ali neustreznega ravnanja pešcev. Še posebej pogosto so pešci v prometnih nesrečah udeleženi v jesenskih in zimskih mesecih, ko so vremenske razmere neugodne (megla, dež), svetli del dneva pa je krajši. Zlasti starejši so največkrat žrtve prometnih nesreč zaradi svojih napak ali ker kršijo cestnoprometne predpise.

Za varnejšo udeležbo v prometu policisti pešcem svetujemo, da poskrbijo za svojo vidnost s tem, da nosijo svetla oblačila in predmete, ki izboljšajo vidnost pešcev (odsevne trakove, kresničke); upoštevajo prometne predpise; cesto prečkajo na označenih prehodih za pešce; hodijo po pločnikih oziroma ob levem robu vozišča v smeri hoje; poskušajo predvidevati ravnanje drugih udeležencev v prometu. Voznikom pa svetujemo, da so na pešce posebej pozorni: jim odstopijo prednost; prilagodijo hitrost razmeram; dosledno upoštevajo omejitve; so previdni na območjih, kjer se običajno zadržujejo pešci (pred šolami, v naseljih); vozijo po sredini voznega pasu izven naselij, da zmanjšajo možnost trka s pešcem, ki hodi ob vozišču. ■

www.policija.si

bodi previden

Praznovanje ob 140-letnici šole se nadaljuje

Na Osnovni šoli »Jožeta Krajca« Rakek in podružnični šoli »Rudolfa Maistra« Unec nadaljujemo sklop delavnic za učence v okviru praznovanja našega jubileja – 140-letnice šole na Rakeku.

V oktobru so se zvrstile raznovrstne delavnice. Naši najmlajši so spoznali učiteljico Terezijo Cvek. Gospodična učiteljica Cvek je bila izredno stroga učiteljica. Imela je šibo v roki, oblečena je bila po šolski modi preteklega časa in v kotu je imela pripravljeno koruzo. Tisti otroci, ki je niso ubogali, so morali za kazen »na koruzo«. K sreči so na naši šoli le pridni otroci in klečanje na koruzi ni bilo potrebno.

Učenci druge triade so, v sodelovanju s Šolskim muzejem iz Ljubljane, prav tako spoznavali šolsko življenje nekoč. Imeli so učno uro lepopisja. Pri tem so morali upoštevati vsa pravila, ki so v šoli veljala takrat; pisanje samo z desno roko, pravilno držo telesa, predvsem roke in prstov, in taktiranje – tanka črta navzgor, debela navzdol. Za naše učence je bila to zelo

zanimiva in tudi precej težka izkušnja. Ob koncu ure so naši učenci priznali, da bi v tako šolo težko hodili in da je naša »moderna« šola otrokom veliko prijaznejša.

Za učence 7., 8. in 9. razreda pa smo v sodelovanju z Jamarskim društvom Rakek in Balinarskim športnim društvom Tičnica pripravili športni dan Šport skozi čas. Učenci so spoznavali jamarstvo, igrali namizni tenis in nogomet ter se odpravili na balinišče.

Tudi naš vhod v šolo je drugačen. S pomočjo likovne sekcije Kulturnega društva Rak Rakek so naši učenci ustvarili novo mozaično steno. Odprtje bo v začetku novembra. Hitro pa se približuje 18. november, ko bomo naše praznovanje zaključili s slavnostno prireditvijo v novi športni dvorani.

Petka uspešno obeležila prvo leto delovanja

V začetku šolskega leta smo v Centru za mlade Petka obeležili prvo leto delovanja. Glede na razmere in ukrepe med šolskim letom 2020/2021 smo s prvim letom delovanja zelo zadovoljni. Program za osnovnošolce smo izvajali tako na lokaciji v cerkniški šoli kot na daljavo. Obsegal je delavnice, prostočasne dejavnosti ter počitniško varstvo. Aktivnosti bomo nadaljevali tudi to šolsko leto. Petka od septembra dalje deluje vsak delovni dan od 14.00 do 19.00. Med poletnimi in jesenskimi počitnicami smo izvajali počitniško varstvo, v začetku septembra

pa smo s pomočjo Društva Asvalt izvedli že drugi sklop delavnic Urbanček. Učenci so urili risanje grafitov, breakdance ter ustvarjanje elektronske glasbe. Sicer opažamo porast obiska v Petki predvsem v času opravljanja šolskih obveznosti, ko nas učenci obiščejo, da bi jim pomagali in dodatno razložili učno snov. Oktobra smo začeli tudi tedensko dejavnost Ponavljamo angleščino, v okviru katere vsako sredo od 17.00 do 18.00 namenimo še dodatno uro utrjevanju angleškega jezika, ki povzroča preglavice marsikateremu učencu. Vabljeni učenci od 5. razreda dalje, da se nam pridružite! Ostale bralce pa vabimo, da spremljate našo Facebook stran Center za mlade Cerknica, kjer vas sproti obveščamo o vseh dejavnostih in dogodkih, za vsa vprašanja pa smo dosegljivi tudi na našem elektronskem naslovu center.petka@gmail.com.

📷📷 Sara Smaić

Dobrodošli v učilnici 5. c-razreda

Šolsko leto smo začeli dobre volje in z upanjem, da čim dlje ostanemo v šolskih klopih namesto pred računalniki. V 5. c-razredu na matični šoli Notranjski odred Cerknica smo pridni kot čebele, zato smo razred temu primerno okrasili. Reditelji imajo vsak svoj sat z imenom, rojstnodnevni slavljenci pa kar vsak mesec svoj kozarec medu. Domače branje bodo zapolnjevale panjske končnice čebelnjaka in tudi razredna pravila smo oblikovali na ta način. Nastala je pesem razrednih pravil, ki krasi zid ob vhodu v učilnico.

V šoli dobro se imamo,
če prava pravila na začetku si zadamo ...

Kadar pri pouku res smo zbrani,
nič utrujeni, zaspani,
le radovedni in zvedavi,
takrat dobro sodelujemo, nismo nič bahavi.

Kadar nerodnost koga od nas pesti
ali na »stran« se mu mudi,
na jeziku vselej lepo besedo imamo,
prosim, hvala, oprusti, dober dan in nasvidenje reči znamo.

Med seboj prijaznost si naklonimo,
se drug na drugega naslonimo,
se poslušamo, drug drugemu do besede pustimo,
saj le tako novo znanje mi usvojimo.

S tem nove poti odkrivamo,
zaupanje vase drug drugemu vlivamo,
trdnejše vezi prijateljstva spletamo,
vsako oviro premagamo, si novih uspehov obetamo.

Da vselej uspehov drug drugega se bomo veselili,
z dvigom roke pri pouku bomo besedo dobili,
z rednim delom, domačo nalogo znanje usvojili,
s čistočo učilnice za zdravje in dobro počutje poskrbeli.

Na poti do novih uspehov premor bomo naredili,
se igrali, pripravili na pouk in lepo vedenje gojili,
dobre knjige brali in kaj lepega tudi zapisali,
takrat pravi junaki – petošolci – bomo MI postali!

📷📷 Nina Mišič

Pravljčna trgateg v knjižnici

Jesen ni prinesla le krajših dni, ampak tudi pravljčne urice, saj je cicibanski oddelek Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica po dolgem času koronskih prilagajanj spet pravljčno oživel. Imate tudi vi radi kostanj, grozdje ali jabolka? Otroci od četrtega leta dalje, ki so se prijavi na srečanje, so jih okusili v basni, pesmici in ljudski pravljici. In kaj storiti, če na vrtu vsako noč izgine zlato jabolko in starejša sinova stražita slabo, ker zaspita? Dobro, da je tu najmlajši sin, ki ugotovi, da krade črn ptič iz bližnjega gradu, in mu uspe celo dobiti tri gradove, zlato kočijo in prstan, ki uresničuje želje. Zlatega prstana otroci s knjižničarko **Anito** niso imeli, so si pa ogledali še svetlo, čarobno hišico in zavihali rokave, da so ustvarili lep zrel grozd, ki so ga ponosno odnesli domov. S sabo pa so vzeli tudi zbirni karton, na katerem je sijal žig, ki so ga dobili za prvi obisk. Juhuhu! Ko jih

bodo nabrali pet, jih že čaka nagradica z logotipom knjižnice!

📷📷 Anita Leskovec

Pohod iz doline Sopote okrog Jatne

Planinci in planinke Planinskega društva Cerknica smo se sredi oktobra podali na drugo stran Kuma. Iz doline Sopote, pri zaselku Studence, smo se povzpeli do vasi Svibno. S 642 m visokega Grajskega hriba smo si z grajskih razvalin razgledovali razprostrano južno pobočje Kuma in Nebeške gore. Radeče je proti vzhodu zakrivala megla. Na južni strani je ob cerkvi svetega Janeza našo pozornost pritegnil dvorec Pristava. Po sestopu z vrha hriba nas je tja vodila pot po senčni strani Legnarskega vrha. Z zgodovino Jatne smo se seznanili na Pristavi. Izvedeli smo, da je bil v drugi polovici 19. stoletja nadupravitelj Löwenfeldovega gozdnega veleposestva gozdarski strokovnjak Mavricij Scheyer, ki je bil pred tem kot revirni gozdar, zaposlen na graščini Haasberg.

Ob zahodnem obronku Jatne smo prispeli do prostranih travnikov in gozdarske hiše Magolnik. Po odmoru smo pohod nadaljevali po južnem obrobju Jatne. Pri obvestilni tabli smo izvedeli več o bližnjem Ajdovem grobu ter načinu pridobivanja železa v davni preteklosti. Do Kladja pri Krmelju se je pot vila skozi gozd proti zaselku Rupa, ko smo s poti lahko že opazili Gorjance na jugu ter Boč na vzhodu. Na poti je bilo že veliko izpraznjenih bodičastih ovojjev pravega

kostanja. Kakšnega med njimi smo tudi mi odprli in kostanj previdno pobrali. Pred Rupo smo se pričeli spuščati proti domačiji Kišek, v naselju Močilno. Na nasprotni strani doline smo kmalu prepoznali Kopitnik in Veliko Kozje, nekoliko nižje pa tudi Lisco. Pri Gašperjevem kostanju, najdebelejšem drevesu v Sloveniji, smo postali pod krošnjo. Bili smo povsem očarani nad tem starim orjakom, ki v obsegu meri okrog 11 m. Pred nami je bila še izredno strma pot v dolino, kjer nas je čakal avtobus. Žebniška gora s kapelicami križevega pota, ki smo jo občasno videvali med pohodom, je bila že v naši bližini in tako je bil zaključen sedemurni pohod.

Zadovoljni, da smo to sončno nedeljo izkoristili za izredno lepe razglede, ki nam jih je nudil pohod, smo se vrnili domov. Spoznali smo nov delček mozaika naše države. ■

Zdravstveno vzgojni center Cerknica

vam ponuja brezplačne preventivne delavnice za odrasle

SPOPRIJEMANJE

- s stresom
- s tesnobo
- z depresijo

- Življenjski slog
- Dejavniki tveganja
- Tehnike sproščanja
- Ali sem fit?

DELAVNICE

- Zdravo hujšanje
- Opuščam kajenje
- Zdrava prehrana
- Gibam se

Individualno svetovanje (Opustitev kajenja)

Zdravstveno vzgojni center
tel.: 01/70 50 150
e-mail: irena.svet@zd-cerknica.si
Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica

Stran ureja: **Notranjski regijski park (NRP)** Fotografiji: **arhiv NRP**

Po starih vijugah v boljši jutri

Spet je prišel čas za naš novi ustvarjalni natečaj za otroke. Tokratna tema se nanaša na obnovo okljukov Stržena, glavnega vodotoka Cerkniškega jezera, ki jo je Notranjski park uspešno zaključil avgusta letos. Morda sprva zveni zahtevno, a le za odrasel um. Otroška domišljija nima meja in ob poučnih razlagah učiteljev, vzgojiteljev in staršev bodo otroci – o tem smo prepričani – lahko ustvarili imenitne likovne, literarne in fotografske izdelke. Želimo videti pogled malčkov, šolarjev in dijakov na zgodovinsko spremembo, ki jo je jezero doživelo med poletjem. S tem je NRP vrnil živalim in rastlinam več prostora za obstoj. Kakšen življenjski prostor si želiš za živa bitja na jezeru? Kako si jih predstavljaš zdaj, ko imajo več življenjskega prostora? Ali meniš, da bo v in ob jezeru več živih bitij, ko se bo voda dlje zadrževala v okljukih? Ali bo več obalnega rastja? Ali si lahko zamišljaš bobnarico, ki gnezdi med trsem in je nihče več ne vznemirja? To je nekaj iztočnic za mlade ustvarjalce. Natečaj je namenjen otrokom od drugega do 18. leta starosti. Predšolski otroci in učenci prve triade lahko sodelujejo na likovnem natečaju, učenci druge triade na literarnem, učenci tretje triade in srednješolci pa na fotografskem. Nagrade, ki jih bodo prejeli prvi trije na vsakem natečaju, so zelo privlačne; najboljši bodo prejeli tablični računalnik, tisti na drugem in tretjem mestu se bodo z dvema kanujema popeljali po Cerkniškem jezeru. Dodatno točko pri ocenjevanju bodo prejeli tisti, ki bodo v izdelek vključili logotip evropskega programa Life, pod okriljem katerega poteka natečaj. Rok za pošiljanje izdelkov je 31. marec 2022. Vse podrobnosti pa najdete na spletni strani life.notranjski-park.si. ■

Vzpostavitev mokrotnih travnikov kot nekoč

Tehnični delavci Notranjskega parka so na območju Retja in Vodonosa na Cerkniškem jezeru v skladu z veljavno zakonodajo že v letu 2018 pričeli intenzivno čistiti lesno zarast. Po delni odstranitvi lesne zarasti se zadnji dve leti na omenjenem območju izvaja pozna poletna košnja. Kosi se po 1. avgustu. Za območje, ki je veliko 14,29 hektarja, imamo z lastniki – Agrarno vaško skupnostjo Dolenje Jezero – sklenjen pisni dogovor o sodelovanju.

Pomemben cilj je tudi ta, da bomo ob koncu projekta območje zopet predali vaški skupnosti v upravljanje. Tu bodo kmetje lahko uveljavljali subvencije za košnjo in tako dodatno prispevali k ohranjanju življenjskih prostorov ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Država prek naravovarstvenih projektov ter drugih programov omogoča izboljšanje stanja evropskega omrežja posebnih varstvenih območij. Poleg tega pa prek kmetijsko-okoljsko-podnebnih ukrepov spodbuja naravi prijazno gospodarjenje, kar je predvsem pomembno tam, kjer bi domačini zaradi nerentabilnosti sicer opustili kmetovanje. Kohezijski projekt Kras.Re.Vita sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija. ■

LASTNIKI GOZDOV

Nudimo vam:

- Odkup lesa na panju ali kamionski cesti
- Posek in spravilo lesa

Zagotavljamo pošteno izmero lesa, konkurenčne cene ter plačilo po dogovoru.

Info: **TAKSUS** d.o.o.
TAKSUS, gozdarski inženiring, d.o.o.
Reška cesta 21, 6258 Prestranek

☎ 030 329 527 - Vladimir
☎ 041 954 977 - Milan

www.taksus.si

Nagradna križanka

Geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na e-naslov urednistvo@slivniskipogledi.si, ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **23. novembra**.

Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke – **Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Cerknica**. **1. nagrada:** zbornik Pretekla in današnja govorica Steinbergovih likovnih del; **2. nagrada:** zbornik Pretekla in današnja govorica Steinbergovih likovnih del; **3. nagrada:** zbornik Pretekla

in današnja govorica Steinbergovih likovnih del. Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku decembra.

Nagrajenci oktobrske številke so:

1. nagrada: nočitev za dve osebi – **Meta Tekavec Blatnik**, Loško 7, 1380 Cerknica;

2. nagrada: kosilo za eno osebo – **Matej Korošec**, Partizanska cesta 12, 1380 Cerknica;

3. nagrada: sladica za eno osebo – **Vlasta Šalkovič**, Slivice 26, 1381 Rakek.

Nagrade, ki jih bodo nagrajenci prejeli po pošti, podarja **Dom na Slivnici**.

 <p>Pretekla in današnja govorica <i>Steinbergovih likovnih del</i></p>						Glasilo občine Cerknica	ČOLN IZ DEBLA	PREBI-VALEČ RETEČ	PRED-STOJNIK SAMO-STANA	BROM	STANJE S HRUPOM	MAJHNA OSA	DVOREC PRI TRSTU	BOLVUSKI POLITIK MORALES	NORDIJSKA BOGINJA MORJA						
						MKRO-METER															
						DEJAVNOST ZA ZMANJŠEVANJE POSLEDIC NESREČ															
						GRŠKA ČRKA					ATENSKI KIPAR										
SPENJALO ZA LES					NAMNA UMETNOST																
										PREBIVALCI DANAŠNJE PERZUE	BOSANSKI PESNIK IN SCENARIST (ABDULAH)										
	ENOCELIČNO BITJE MENJAČICA	RUSKI IGRALEC (OLEG)	OTROŠKO VOZILO	POVRŠINSKA MERA	SLOVENSKI PISATELJ (JANKO)		DUMASOV MUSKETIR														
KRAJ PRI KOBARIDU					GOZDNA ZIRAFI		TELESNA DRŽA		NOGOMETNI KLUB V MILANU	VZDEVEK ONASSISA											
					KOŽICA, MRENICA				ANG. PEVEC MICHAEL												
ENOCELIČNI ORGANIZEM MKRO-ORGANIZEM						LETOVIŠČE V ISTRI															
LUTKAR MAJARON				OKRASNI PTIČ		SL. IGRALEC (ANTON)															
				KRAJ POD KRIMOM		AM. IGRALEC (BILLY)				NORINA RADOVAN											
SL. UMETN. ZGODOVINARKA IN PESNICA (ANDREJA)						DUPLINA, LUKNJA				KLOBUK IZ SLAME											
IT. FIZIK IN KEMIK (AMEDEO)					PEVKA BOTO			PUCCNJEVA OPERA													
					DUŠAN NEČAK			NEUMEN ČLOVEK													
						GL. MESTO NEMČIJE															
						ZRAKOPLOV S PLINOM															
																					
						VLAŠKI KNEZ TEPEŠ (DRAKULA)								ANG. IGRAL. WATSON							
														AM. REŽIS. HOWARD							
						MLAJŠI SRNJAK, KI NOSI ŠLA									KRAJ PRI ZADRU						
VEDA O VINH									GAŠPER ILC												
SLUŽBENO MESTO KANONIKA																					

Rešitev prejšnje križanke (vodoravno): ZGARANOST, ERNA MUSER, NAOMI, TUI, DOM NA, SELO, VNOS, ATO, REŠITO, ZAZNAMBA, ANATEMA, AAT, LJ, LAVAL, VTOK, UDAV, PREPLETEK, STEGA, HERA, NOROST, BOR, SLIVNICI, IE, EKOTOP, ČREDA, ALS, AKVALUNGA, RAI, OLTAR. Težje besede: AVOGADRO, MIRON, SIDRAN.

OBČINA
CERKNICA

Spoštovane občanke in občani,

epidemiološka slika tako v državi kot v občini Cerklje ob Gori je vse od sredine oktobra zaskrbljujoča, kar je povezano z dnevnimi migracijami dijakov, študentov, družinji, nespoštovanjem ukrepov.

Število okuženih narašča iz dneva v dan, ljudje pa se še vedno ne zavedajo, da imamo v svojih rokah vzvode, ki preprečujejo prenose okužb, obolenje za covid-19, pritisk na bolnišnice in tudi smrti. Eden teh vzvodov je upoštevanje zaščitnih ukrepov. Ljudje jim na žalost ne posvečajo več tolikšne pozornosti, vendar še vedno velja, da se okužbe lahko obvarujemo z doslednim nošenjem mask v zaprtih prostorih, razkuževanjem rok, upoštevanjem varnostne razdalje in s socialno distanco.

Čeprav se naša družba od pojava cepiva deli na cepilce in anticepilce, pa moramo biti pri upoštevanju zaščitnih ukrepov enotni. Prav tako pri preverjanju in dokazovanju pogoja PCT (prebolevnik, cepljen, testiran), ki je drugi in zelo enostaven ukrep za preprečevanje okužb. Vsi imamo pravico, da se gibljemo v varnih okoljih! Izigravanje pravil pa je v škodo strank, zaposlenih, obiskovalcev in slehernega posameznika. Upoštevanje zaščitnih ukrepov in dokazovanje PCT-pogoja morata biti splošen družben konsenz – ne glede na to ali pa ravno za to, ker so mnenja o cepljenju še vedno deljena. Čeprav so v naši sredi posamezniki, ki cepljenju niso naklonjeni, pa bi jih pozvali, da svojo odločitev ponovno pretehtajo. Odgovorov naj ne iščejo na vprašljivih spletnih straneh, ampak naj se o odprtih vprašanjih pogovorijo z osebnim zdravnikom, ki jim bo glede na zdravstveno stanje zagotovo znal pravilno svetovati.

Ljubosumno lahko gledamo na nekatere evropske države, ki so že pred tedni omilile ukrepe in se počasi vračajo v normalnost. Na žalost se ne moremo primerjati z njimi; ne gre iskati krivcev, ampak dejstvo je, da je slaba epidemiološka slika naš skupen družben neuspeh. Ne glede na to, kakšno je vaše stališče, vas ob naraščajočem številu okužb in obremenjenem zdravstvenem sistemu tako v občini kot državi prosimo za upoštevanje zaščitnih ukrepov, izpolnjevanje in dokazovanje pogoja PCT ter resen premislek o cepljenju.

Župan Občine Cerklje ob Gori Marko Rupar
Poveljnik Regijskega štaba civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk
Direktorica Zdravstvenega doma Cerklje ob Gori Olga Doles
Poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Cerklje ob Gori Matjaž Knap

**NALEZIMO SE
DOBRIH
NAVAD**

CEPIMO SE

Množično brezplačno cepljenje proti covid-19 v ZD Cerklje ob Gori

V torek od 7.00 do 13.30
(cepivo AstraZeneca).

V sredo od 7.00 do 18.00
(cepivo Pfizer).

Cepljenje s cepivom Janssen je omogočeno le na željo uporabnika. Treba pa se je predhodno naročiti na telefonsko št. 01 705 01 49.

Brezplačno cepljenje proti gripi v ZD Cerklje ob Gori

V sredo od 14.00 do 18.00.
V petek od 7.00 do 13.30.

Na cepljenje se ni treba predhodno naročiti.